

Εὐλογία

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ ψηφιδωτή παράσταση τῆς Θεοφανείας. Ὁ Χριστός περιβαλλόμενος μέσα στή δόξα ἀπό τὰ σύμβολα τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν, 5ος αἰ. (Ὅσιος Δαυίδ Θεσσαλονίκης)

Τεῦχος 71ον ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

*Ὁ θεῖος μέγας Ἀπόστολος Παῦλος καί οἱ συνεργοί του
σέ ζωγραφικό πίνακα τοῦ Εὐθυμίου Βαρολάμη σέ ἐκπληκτική ἐκθεση
στό Βυζαντινὸ Μουσεῖο Θεσσαλονίκης.*

*Ἡ ἀπόλυσις τοῦ Ἑσπερινοῦ στό Ναό
τῆς ἁγίας Τριάδος Θεσσαλονίκης, ἀπό τόν Ἀρχιερέα καί τούς ἱερεῖς.*

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ματθ. ι' 32-33, 37-38. ιθ' 27-30

ΜΙΜΗΤΑΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Τοῦ Μακαριστοῦ Μητρ. Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

«Πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοί ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς»

Εἶναι πράγματι πολύ δύσκολος ὁ δρόμος τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος. Δέν εἶναι ὁμως καὶ ἀκατόρθωτος. Οὔτε ἡμεῖς εἴμεθα οἱ πρῶτοι πού καλούμεθα νά τόν ἀκολουθήσωμεν. Πολυάριθμα πλήθη Χριστιανῶν ἔζησαν πρὶν ἀπὸ ἡμᾶς εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἠγωνίσθησαν, ἐπάλαισαν, ἐπόνεσαν, ἀντιμετώπισαν πολλοὺς κινδύνους, ἠγάπησαν ὁμως τόν Χριστόν καὶ ἐκκληρονόμησαν τὴν οὐράνιον δόξαν. Ἴδου ὅτι σήμερον ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ ἀπειραρίθμου πλήθους τῶν Ἁγίων τῆς. Σήμερον ἡ Ἐκκλησία τελεῖ τὸν θρίαμβον τῆς ἀγιότητος. Σήμερον οἱ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπογεγραμμένοι ἀδελφοί μας, πού συγκροτοῦν τὴν θρίαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, παρελαύνουν ἐνώπιόν μας ἐνδεδυμένοι τὰς λαμπροφόρους στολὰς τῆς παραδεισιακῆς πολιτείας των καὶ μᾶς προσκαλοῦν νά τοὺς ἀντικρῶσωμεν ὡς τοὺς πλέον σημαντικούς καρπούς τῆς ἀγιότητος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀδελφούς μας ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄγιοι, μάρτυρες, ὁμολογηταί, ὅσιοι, ἐγκρατευταί, ἀσκηταί,

θεοκήρυκες Ἀπόστολοι, θεῖοι πατέρες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πτωχοί, ἄσημοι καὶ ἀνίσχυροι, ἀλλὰ καὶ πλούσιοι καὶ βασιλεῖς, καὶ ἀξιωματικοί, καὶ μεγιστᾶνες, ὅλοι των γενναῖοι ὀπαδοί καὶ μιμηταί τοῦ Χριστοῦ τιμῶνται καὶ λαμπρύνονται σήμερον ἀπὸ τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν. Ὀλόκληρος αὐτὴ ἡ χορεία τῶν Ἁγίων Πάντων, αὐτὴ ἡ μεγάλη καὶ εὐτυχῆς πραγματικότης τοῦ Οὐρανοῦ, ἀποδεικνύει ὅτι ὅλοι ὅσοι θέλομεν, εἶναι δυνατόν, μέ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, νά γίνωμεν ἅγιοι. Νά μιμηθῶμεν τοὺς ἁγίους καθὼς καὶ αὐτοὶ ἐμιμήθησαν τόν Χριστόν. Ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ πού ἀναγινώσκειται σήμερον ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων Πάντων, ἀναφέρεται εἰς τρεῖς μεγάλας καὶ βασικὰς ἀρετάς, πού ζητεῖ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἰδικούς του ὁ Χριστός καὶ πού ἐκόσμουν ὅλους τοὺς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄς τὰς προσέξωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς.

Ἡ ὁμολογία

Ὁ Κύριος τό λέγει σαφῶς· «πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοί ἔμπροσθεν τῶν

ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθ. ι´, 32). Εἶναι λοιπὸν χρέος μας καὶ καθήκον μας ἡ ὁμολογία τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; Ἄναμφιβόλως, ναί. Καὶ ὄχι ἀπλῆ ὁμολογία ἔμπρός εἰς ἐκείνους πού εἶναι γνωστοί μας, ὁμόφρονές μας ἢ καλοπροαίρετοι ἄνθρωποι, ἀλλ´ ἔμπρός εἰς ἐκείνους πού εἶναι ἀντίθετοι καὶ ἐχθροὶ ἀκόμη τῆς πίστεώς μας. Αὐτό εἶναι ἄλλωστε τὸ νόημα τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος εἰς ὀλίγους στίχους πρὶν ὠμίλει διὰ τοὺς διωγμούς τῶν ὁπαδῶν του. Αὐτὴ δὲ ἡ ὁμολογία πού μᾶς ζητεῖ ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀσφαλῆς παραδοχὴ καὶ θαρραλέα διαβεβαίωσις μας πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πίστεώς μας δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνας ἐμπνευσμένος διδάσκαλος, ἀλλ´ εἶναι ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς καὶ ὁ Σωτὴρ καὶ ὁ προσωπικὸς μας Λυτρωτὴς, πού μᾶς ἀναμένει εἰς τὴν οὐράνιον δόξαν Του. Καὶ ὁ Ἄπ. Παῦλος ἐπαναλαμβάνει «ὅτι ἐάν ὁμολογήσης ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσης ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτόν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ» (Ρωμ. ι´, 9).

Εἶναι περίεργον καὶ συγχρόνως καταστρεπτικὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας τὸ νὰ διστάζωμεν νὰ ὁμολογήσωμεν τὸν Χριστὸν ἐνώπιον τῶν ἄλλων. Καὶ αὐτό, ὅταν μὲ περισσὴν θρασυτῆτα καὶ ἀδικαιολόγητον κομπασμὸν ἄνθρωποι πού ἀνήκουν εἰς διαφόρους θρησκευτικὰς αἱρέσεις, ὁμολογοῦν τὴν ἀνόητον πίστιν των καὶ τὰς πεποιθήσεις των χωρὶς νὰ φοβοῦνται τίποτε. Πῶς δικαιολογεῖς εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, ἀδελφέ μου, τὴν δειλίαν σου νὰ ἀναφωνήσης ὅτι

πιστεύεις εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του, ὅταν ἀντικρύξεις ὁπαδοὺς πολιτικῶν ἰδεολογιῶν καὶ συστημάτων νὰ εἶναι ἔτοιμοι ἀκόμη καὶ νὰ θυσιαστοῦν διὰ τὴν ὑποστήριξίν των; Ἡ μήπως δὲν γνωρίζεις ἀνθρώπους πού ἀνευθυριάστως ὁμολογοῦν τὴν ἀπιστίαν των ἢ θριαμβολογοῦν, διότι εἶναι ὁπαδοὶ φιλοσοφικῶν συστημάτων ἢ ἄλλων διαφόρων ἀνοήτων πολλὰκις δοξασιῶν; Διατί, λοιπὸν, διστάζεις σὺ ὁ Χριστιανός; Θά εἶναι δὲ πράγματι καύχημά μας, δόξα μας καὶ ὠφέλεια μεγάλη νὰ διακηρύσσωμεν μὲ τοὺς λόγους μας καὶ μὲ τὰ ἔργα μας ἐνώπιον ἐχθρῶν καὶ φίλων, ὅτι εἴμεθα λυτρωμένοι ὁπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, γνήσιοι ἀπόγονοι καὶ μιμηταὶ τοῦ πλήθους τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστόν

Μέσα ἀπὸ τὰ ἀμφιθέατρα καὶ τοὺς ἄλλους τόπους τῶν φρικτῶν μαρτυριῶν τῶν πρώτων Χριστιανῶν, ἀπὸ τὰς κατακόμβας καὶ τὸ Κολοσσαῖον, ἀπὸ τὰς ἐρήμους καὶ τὰς σκῆτας τῶν ἁγίων μοναχῶν καὶ ἐρημιτῶν, ἀπὸ τοὺς ἱερούς τάφους τῶν ἁγίων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ ὀλόκληρον τὸν ἔσμὸν τῶν θαυματουργῶν ἁγίων μᾶς ἔρχεται μυριόστομος ἢ φωνὴ ἀγαπᾶτε τὸν Χριστόν μὲ ἀγάπην «κραταίαν ὡς ὁ θάνατος». Ὅχι μὲ περιτέχνους λόγους καὶ συναισθηματικὰς συγκινήσεις χωρὶς ἐσωτερικὸν ἀντίκρουσμα, ἀλλὰ μὲ ἀγάπην βαθεῖαν, ὠλοκληρωμένην καὶ ἀναφαίρετον. Θέλετε νὰ πληροφορηθῆτε, ἀγαπητοί μου, τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης πού ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς ὁ Κύριος; Τὸ εἶπε σήμερον εἰς τὸ ἱερόν εὐαγγέλιον «ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ

ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος» (Ματθ. ι', 37). "Ὅποιος, λέγει, τρέφει πρὸς τοὺς γονεῖς του ἢ πρὸς τὰ παιδιά του ἀγάπην περισσοτέραν ἀπὸ ὅσην τρέφει πρὸς ἐμέ, δέν εἶναι ἄξιος ὀπαδός μου. Οὐδεὶς ποτέ θά εἶχε τὴν δύναμιν νά ἀξιῶσῃ τόσην ἀγάπην, ἐάν δέν ἦτο ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός ὡς Θεός τέλειος καὶ ἀληθινός γνωρίζει τί ζητεῖ καὶ διατί ζητεῖ τόσην ἀγάπην ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐκεῖνος μᾶς ἔδωκε τὴν ζωὴν, ἐκεῖνος μᾶς ἐφάνερωσε τοὺς γονεῖς, μᾶς ἐχάρισε τὰ παιδιά, αὐτός ἐκαλλιέργησε τὴν φυσικὴν ἀγάπην μεταξύ τῶν συγγενῶν, αὐτός μᾶς χαρίζει διὰ τῶν προσφιλῶν μας προσώπων τόσα ἀγαθὰ. Αὐτός ὁ Κύριος Ἰησοῦς μᾶς καλεῖ πλησίον του, διὰ νά ἐξαγιαζώμεθα, νά εὐτυχοῦμεν εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν καὶ νά προετοιμαζώμεθα διὰ τὴν αἰώνιον Βασιλείαν. Πῶς λοιπόν νά μὴ ζητῆ τὴν ἀγάπην μας, ἀφοῦ αὐτὴ θά μᾶς κάμῃ καὶ τοὺς λόγους του νά τηρῶμεν, καὶ τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς τὴν ἀγάπην νά ἐξασφαλίσωμεν καὶ ἡ ψυχὴ μας νά γίνῃ ναός τοῦ Θεοῦ; Διότι καὶ πάλιν ὁ Κύριος ἐβεβαίωσε, ὅτι «ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν» (Ἰωάν. ιδ', 21).

Ἡ αὐταπάρνησις

Ἡ ὑπερτάτη ἐκδήλωσις ἀγάπης πρὸς τὸν Ἀρχηγόν τῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἄρνησις τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἡ θυσία τῆς ζωῆς μας. "Ὅποιος δέν ἔχει αὐτὴν τὴν διάθεσιν καὶ τὴν δύναμιν δέν εἶναι γνή-

σιος καὶ ἄξιος ὀπαδός τοῦ Κυρίου. Καὶ ὅσοι ἔγιναν θυσία δι' αὐτόν, αὐτοὶ εἶναι ἡ μεγάλη δόξα τῆς Ἐκκλησίας. Διότι αὐτοὶ οἱ ἥρωες τῆς πίστεως ὑπερνήκησαν τὴν φυσικὴν ὀρμὴν πρὸς τὴν ζωὴν, ἠγνόησαν οἰανδήποτε χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν καὶ εἶπον· ὁ Χριστός ἤλθεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐθυσιάσθη διὰ τὴν σωτηρίαν μου. Ἡ θυσία Του ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν ἦτο θυσία ὑπὲρ τοῦ κόσμου. Καὶ αὐτός ἦτο Θεός τέλειος καὶ ἀνθρωπος τέλειος χωρὶς ἁμαρτίαν. Τώρα καλοῦμαι ἐγώ, ὁ μικρός καὶ ἄσημος ἀνθρωπος, νά θυσιάσω ὅλα ἐκεῖνα πού γίνονται ἐμπόδια εἰς τὸν σύνδεσμόν μου μέ τὸν Χριστόν. Λοιπόν, «πάντα ἠγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα Χριστόν κερδήσω» (Φιλιπ. γ', 8). Καὶ ἐάν αὔριον χρειασθῆ νά προσφέρω τὴν ζωὴν μου καὶ αὐτό θά τό κάμω. Διότι μοῦ τό ζητεῖ ὁ Χριστός, μοῦ τό φωνάζουν τὰ νέφη τῶν μαρτύρων, διότι αὐτοὶ θά εἶναι καὶ ἰδικὴ μου δόξα καὶ σωτηρία. Ἀλήθεια, ἀγαπητοί μου, ἐσκέφθημεν ποτέ καὶ ἠρωτήσαμεν τὸν ἑαυτόν μας, ἐάν εἴμεθα ἔτοιμοι νά θυσιάσωμεν τὴν ζωὴν μας διὰ τὸν Χριστόν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν;

Ἄδελφέ ἀναγνώστα,

Μετά ἀπὸ ὀλίγον θά κινήσαι καὶ πάλιν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Μὴ παρλείψῃς νά ὁμολογῆς Χριστόν μέ τοὺς λόγους σου, μέ τὰ ἔργα σου. Ἄφησε τὴν καρδίαν σου νά κτυπᾷ περισσότερον διὰ τὸν Χριστόν ἀπὸ ἀγάπην δι' αὐτόν. Καὶ ἐάν ἔλθῃ κάποτε ἡ στιγμή νά θυσιάσῃς τὴν ζωὴν σου διὰ τό ὄνομά Του, δόξα καὶ τιμὴ ἰδικὴ σου θά εἶναι. Ἀμήν.

Νά αποκαταστήσουμε τήν βιωματική μας σχέση μέ τήν Ὁρθοδοξία

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗ*

ΚΑΙΡΙΟΣ ὁ ἔμμετρος λόγος τοῦ Παναγιώτη Κρητικοῦ. Οἰστηλατεῖται ἀπό τήν ἀσφαλῶς ἀνατρεπτική ἐλπίδα καί τό φῶς πού διαχέει ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου: «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός οὐρανός τε καί γῆ καί τά καταχθόνια».

«Τό φῶς τό ἀναστάσιμο // τή χώρα νά φωτίσει // καί τό ἀκριβό χαμόγελο // στά χεῖλη της νά ἀνθίσει // πού τόσο τό στερήθηκε // ὅλα αὐτά τά χρόνια // καί ἄς μή ζητήσει πουθενά // βοήθεια καί συμπόνοια!»!

Μᾶλλον «ἀνεπαισθήτως», παρά τήν μαφιόζικη πρακτική τῶν δραστῶν, φτάσαμε στά ὄρια τοῦ ὀλικοῦ ἀφανισμοῦ, καθῶς μέ τά ἀνθυπολείμματα τῆς δανεικῆς εὐμάρειας τῆς ἐποχῆς τοῦ καταναλωτισμοῦ κουτσοβολεύονταν ἄχρι καιροῦ μεγάλα τμήματα τοῦ πληθυσμοῦ πού βρίσκονται ὁμως πιά στή χορεία τῶν νεοπτόχων.

Ἡ πολιτισμική διάβρωση καί ἡ ἀδιόκοπη πλύση ἐγκεφάλου τοῦ λαοῦ μας, στήν ὁποία θεσμικοί καί ἐξωθεσμικοί παράγοντες ἐπιδίδονται ἀσυνείδητα τά τελευταῖα χρόνια, ἐξασθένησαν δραματικά τίς φυσικές του ἀντιστάσεις. Ἡ ἄνωθεν κατευθυνόμενη ἀποκοπή ἀπό τίς παραδόσεις πού κράτησαν τό Γένος ὄρθιο σέ καιρούς χαλεπούς, κατ' ἐξοχήν δέ ἡ ἀποδυνάμωση τῆς βιωματικῆς σχέσης του μέ τήν Ὁρθοδοξία δημιούργησαν τούς ὅρους τῆς εὐκόλης ὑποταγῆς μας στούς ξένους δανειστές – δυνάστες.

Στό μεταξύ συντελεῖται προσχεδιασμένα, μουλωχτά, συστηματικά καί ἀσταμάτητα ὁ ἰσλαμικός ἐποικισμός τῆς χώρας. Οἱ λαθρομετανάστες, ἡ συντριπτική δηλαδή πλειοψηφία τῶν εἰσερχομένων στήν Ἑλλάδα (μικρό ποσοστό τους εἶναι πραγματικοί πρόσφυγες) ἔρχονται –τούς φέρνουν– γιά νά μείνουν. Καί θά μείνουν ἀφοῦ ὅλοι, πλὴν ἡμῶν, ἔχουν κλειστά, ἐρμητικά κλειστά τά σύνορά τους.

Τό (ἀληθινό) προσφυγικό εἶναι ἀνθρωπιστικό πρόβλημα. Τό (λαθρο)μεταναστευτικό ὁμως, πού συναθροίζει ἐδῶ ἀφροασιάτες ἰσλαμιστές, εἶναι ἀυτόχρονα γεωπολιτικό. Συνιστᾷ ἀσύμμετρο ἀπειλή.

Οἱ ἡγετικές ἐλίτ ἀντιπαρέρχονται ἀπαθῶς τό πρόβλημα σάν ξένο. «Δημοπιθήκους» καί «ψηφοκαπήλους» ὀνομάζει ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης στούς «Χαλασοχώρηδες» τούς πολιτικούς τοῦ καιροῦ του πλὴν Χαριλάου Τρικούπη. Θέτοντας τās χεῖρας στούς τύπους τῶν ἥλων τῆς παθογένειας τῆς ἐποχῆς του (οὐ μὴν ἀλλά καί τῆς δικῆς μας) βλέπει τήν Ὁρθοδοξία ὡς τήν «σπονδυλικήν στήλην τοῦ ἐθνικοῦ σώματος». Συλλαμβάνει τό ὅλον νόημα τῆς Ἀναστάσεως καί μέ τήν ἐθνική της διάσταση: «Ὅταν λέγη Ἀναστασις ὁ ἑλληνικός λαός, κρυφία τις χορδή ἀναπαλλομένη εἰς τά μυχιαίτατα τῆς καρδίας του, ὑπενθυμίζει εἰς αὐτόν καί

* Ὁ Στέλιος Παπαθεμελής εἶναι Πρόεδρος τῆς Δημοκρατικῆς Ἀναγέννησης.

τοῦ Γένους τὴν Ἀνάστασιν, καὶ ὁ Χριστός καὶ ἡ Πατρίς συναντῶνται ἐν αὐτῷ ἰσοπαθεῖς καὶ ἰσόθεοι».

Ὁ Rene Girard, διεθνῶς γνωστός ἀνθρωπολόγος, μελέτησε ὅλες τὶς μυθολογίες τοῦ κόσμου καὶ κονιοροποίησε τὶς ἀπόψεις ὄσων μίλησαν γιὰ μῦθο τοῦ Χριστοῦ. Ἐντονα κριτικῶς ἀπέναντι τοῦ δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ θαυμαστής τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Κλασικό του ἔργο τό «Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν πελτωκότα» (Ἐξάντας). Συγκλονιστικό τό κεφάλαιο 11 «Ὁ θρίαμβος τοῦ Σταυροῦ» (σ. 206 ἐπ.): Οἱ ἄρχοντες τοῦ κόσμου τούτου, συνώνυμο τοῦ Σατανᾶ, σταύρωσαν τὸν Κύριο προσδοκῶντας ὅτι ὁ θυματοποιητικὸς μηχανισμὸς τους (=σταύρωση) θά λειτουργοῦσε ὑπὲρ αὐτῶν. Αὐτοεξαπατήθηκαν οἰκτρά!

Καὶ φέτος ἡ Ἀνάσταση βρῖσκει τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ἐσταυρωμένο. Γιὰ νὰ μποροῦν τὰ κοράκια τῆς διεθνοῦς λαοποδοσίας νὰ καταληστεύουν ἀνενόηλα τὸν ἔθνικὸ μας πλοῦτο ἔπρεπε ὁ λαὸς νὰ ἔχει ὑποβληθεῖ σὲ λοβοτομὴ τῶν ἔθνικῶν του πεποιθήσεων, τῶν ἀνησυχιῶν καὶ τῶν ἀντιστάσεων του. Αὐτό τό ἔργο τό ἀνέλαβαν οἱ ἡγετικές ἐλίτ διὰ τοῦ ἐξωνημένου μιντιακοῦ συστήματος καὶ τῆς ἀνάπηρης ἐκπαίδευσης. Λοιδορήθηκε συστηματικὰ ἡ Ἐκκλησία. Ὁ πατριωτισμὸς χαρακτηρίσθηκε περίπου ποινικὸν ἀδίκημα. Πρὸς εὐκολία τους μάλιστα οἱ μισθοφόροι τοῦ συστήματος αὐτοονομάστηκαν πατριῶτες καὶ τοὺς ὄντως πατριῶτες χαρακτηρίσαν σκωπτικὰ «ὑπερ-πατριῶτες»!

Ὅ,τι βλάπτει τὴν πατρίδα πρέπει νὰ ἀπορρίπτεται: «Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν

καρπὸν καλόν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται» (Μαθ. 3, 10). Γιὰ τό (λαθρο)μεταναστατευτικὸ νὰ ἐπισπευσθοῦν ἀναστολή πρωτίστως τοῦ Δουβλίνου II καὶ τώρα πιά καὶ τῆς Σέγγεν.

Ἀχόρταγοι οἱ δυνάστες ἐπανερχονται σὲς ἀπειλὲς ἀσφυξίας τοῦ Μαΐου 2015. Εὐτυχῶς μέσα στὸν ζόφο «ἐρημιά, θάνατος καὶ φρίκη» ὑψώνονται καὶ φωνές τίμιες, καθαρές καὶ δυνατές.

Κεῖμενο ἔθνικου φρονηματισμοῦ καὶ καμπάνα ἀφύπνισης ἢ «Διακήρυξη γιὰ τὴν Κύπρο. Ὑπεράσπιση τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Ὅχι σὲ κίβδηλη δῆθεν λύση» τῶν Δέκα Πανεπιστημιακῶν Διπλωματῶν. Θά τό σχολιάσουμε στό ἐπόμενο.

Στό ἀναστάσιμο κλίμα τῶν ἡμερῶν:

(1) Ὁ ἱστορικὸς Emmanuel Tod, (ὁ μόνος πού προέβλεψε τὴν κατάρρευση τοῦ ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ), στήν «Ἐπινόηση τῆς Εὐρώπης» ὑπογραμμίζει μία δυσάρεστη γιὰ τοὺς μηδενιστές ἀλήθεια: «Ὅσο κατέρρεε ἡ πίστη στὸν Θεό, τόσο ἐπιταχύνονταν ὁ ἀντισημιτισμὸς καὶ οἱ δικτατορίες».

(2) Γιὰ σοσιαλίζοντες (Πασόκους, Συριζαίους καὶ τὶς ...παραφυάδες τους) ἀρμόζει ἡ σοφὴ θέση τοῦ μεγάλου Ντοστογιέφσκι: «Ἀνάμεσα στούς σοσιαλιστές ὑπάρχουν καὶ μερικοί, ὄχι πολλοί, ἐξαιρετικὰ ἰδιόρρυθμοι ἄνθρωποι. Αὐτοὶ πιστεύουν στὸν Θεό, εἶναι χριστιανοὶ καὶ ταυτόχρονα εἶναι καὶ σοσιαλιστές. Αὐτούς τό ἄδικο καθεστῶς τοὺς φοβᾶται περισσότερο. Ὁ Χριστιανὸς σοσιαλιστὴς εἶναι φοβερότερος (γιὰ τό κατεστημένο) ἀπὸ τὸν ἄθεο σοσιαλιστὴ!» (Ἀδελφοὶ Καραμαζώφ).

Χριστὸς Ἀνέστη!

Ἐν Θεσσαλονίκη τῆ 21ῃ Ἰουνίου 2016

ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Πρός ἅπαντας

τούς **Πανοσιολογιωτάτους** καί **Αἰδεσιμολογιωτάτους Ἐφημερίους** τῶν ἐνοριακῶν, τῶν προσκυνηματικῶν καί τῶν μοναστηριακῶν ἱερῶν **Ναῶν** τῆς καθ' ἡμᾶς **Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης** Ἐνταῦθα

Θέμα: «Ἐορτασμός τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Παύλου, ἰδρυτοῦ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικέων ἐν ἔτει 54 μ.Χ.»

Ἀγαπητοί πατέρες καί ἀδελφοί ἐν Χριστῷ,

Μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἀναμενομένης ἐορτῆς ἐπί τῆ ἱερᾷ μνήμῃ τῶν **ἁγίων ἐνδόξων πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου**, τήν **29ῃ Ἰουνίου 2016**, σᾶς προσκαλῶ ὅλους ἀνεξαίρετως, μετά τῶν οἰκείων σας καί τῶν ἐνοριτῶν σας, νά συμμετάσχετε στίς λατρευτικές ἐκδηλώσεις τοῦ γνωστοῦ μας ἐνοριακοῦ **Ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου**, στίς ὑπώρειες τῆς **Ἄνω Πόλεως**.

Ἡ **Μητέρα** μας ἁγία **Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία** τιμᾷ τούς ἁγίους **Ἀποστόλους Πέτρο καί Παῦλο** ἀπό κοινοῦ ἰσαξίως, πρὸς ἀποτροπή τῶν διενέξεων τῶν **Χριστιανῶν**, περὶ τοῦ ποῖος ἦτο σημαντικώτερος ἐκ τῶν δύο, στό ἀπώτερο παρελθόν, γεγονός τό ὁποῖο ὠφέλησε τήν ἐκκλησιαστική ἐνότητα. Τιμῶμεν, ὡς ἐκ τούτου, ἀμφοτέρους τούς ἁγίους **Ἀποστόλους**, ἄνευ προτιμήσεων.

Συμβαίνει ὁμως στήν περίπτωση τῆς ἰδικῆς μας τοπικῆς **Ἐκκλησίας** τῆς **Θεσσαλονίκης**, ὁ ἅγιος **Ἀπόστολος Παῦλος** νά εἶναι ὁ ἰδρυτής τῆς **Ἐκκλησίας** μας κατὰ τό ἔτος **54 μ.Χ.** κατὰ τόν γνωστό σέ ὅλους μας τρόπο (**Πράξ. 17,1-9**). Ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς ἱεραποστολικῆς πράξεως τοῦ ἁγίου **Ἀποστόλου Παύλου** στήν **Θεσσαλονίκη** καί τό μέγιστο ἐνδιαφέρον του γιά τήν πόλη μας, ἐπισημασθήκε μέ τίς δύο ἐπιστολές του πρὸς τούς **Θεσσαλονικεῖς**, οἱ ὁποῖες κατεχωρίσθησαν στόν κανόνα τῶν βιβλίων τῆς **Καινῆς Διαθήκης**. Μεγίστη τιμή γιά μᾶς.

Ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ὀφειλή καί ἡ εὐθύνη μας ἔναντι τοῦ **Ἀποστόλου** τῶν **Ἑθνῶν**, πρέπει νά εἶναι μόνιμα συναισθήματα στίς ψυχές ὅλων μας, ἐπειδή

εὐηγγελίσθη τὸν **Χριστό** καὶ ἵδρυσε τὴν **Ἐκκλησία** αὐτοῦ στὴν πόλη μας, τὴν **Θεσσαλονίκη**. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ ἀνανεώσωμε τίς διαθέσεις μας καὶ νὰ ἐκδηλώσωμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας στὸν μεγάλο **Ἀπόστολο** τοῦ **Ἰησοῦ Χριστοῦ**, στὸν οὐρανοβάμονα **ἅγιο Παῦλο**.

Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ καλεῖσθε ὅλοι ἀνεξαιρέτως:

1. Νὰ ἀνακοινώσετε σέ ὅλους τοὺς ἱερούς **Ναούς** τὴν πρόσκληση καὶ τὴν προτροπή νὰ ἔλθουν ὡς προσκυνητές στὸν ἱερό **Ναό** τοῦ ἁγίου **Παύλου**, **Ἄνω Πόλεως**.

2. Νὰ προσέλθετε καὶ νὰ συμμετάσχετε στὸν **Ἑσπερινό**, ὥρα **7 μ.μ.** τῆς **Τρίτης 28 Ἰουνίου**. Ἐάν εἶσθε δύο ἐφημέριοι, ὁ ἓνας θὰ μείνῃ στὸν ἱερό **Ναό** σας καὶ ὁ ἄλλος θὰ ἔλθῃ στὸν ἅγιο **Παῦλο**. Ἐάν εἶσθε τρεῖς ἢ περισσότεροι ἐφημέριοι, ἓνας ἢ δύο στὸν **Ναό** σας, καὶ οἱ ἄλλοι στὸν ἅγιο **Παῦλο**.

3. Νὰ προσέλθετε καὶ νὰ συμμετάσχετε στὴ **Θεία λειτουργία** τῆς κυριωνύμου ἡμέρας, **ὥρα 7 - 10.30 π.μ. τῆς Τετάρτης 29 Ἰουνίου**, ὅσοι θὰ ὀρισθῆτε καὶ θὰ εἰδοποιηθῆτε σχετικῶς. Διὰ μείζονες πληροφορίες ἔχετε καὶ τὸ **Πρόγραμμα** τοῦ ἱεροῦ **Ναοῦ** ἁγίου **Παύλου**.

Παρακαλεῖσθε πρὸ πάντων νὰ συστήσετε στοὺς ἐνορίτες σας τὰ τῆς ἑορτῆς καὶ νὰ τοὺς προτρέψετε νὰ συμμετάσχουν στὴν ἐκκλησιαστικὴ πανήγυρη.

Σκοπὸς ὅλων μας, ἔστω καὶ τώρα νὰ δώσωμε ἔμφαση, λαμπρότητα καὶ περιεχόμενο στὴ μνήμη τοῦ **Ἀποστόλου Παύλου**, ἱδρυτοῦ τῆς **Ἐκκλησίας**, κατ' ἔτος καὶ πάντοτε.

Εὐχέτης

**Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ**

Σημείωσις:

Ἵπομνήσκομεν καὶ πάλιν τὴν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν βαθύτατον σεβασμὸν τῶν Θεσσαλονικέων πρὸς τὸν ἱδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ὅλην τὴν Μακεδονίαν.

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ
«ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ: ΤΟ ΝΟΗΜΑ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ»**

Πέμπτη 26-5-2016

Μέ μεγάλη μας χαρά σās υποδεχόμεθα όλους σήμερα στην αίθουσα τελετών του **Ἐπισκοπείου** μας με τήν εὐκαιρία τῆς πραγματοποιήσεως τῆς **Διεπιστημονικῆς** αὐτῆς **Ἡμερίδος** ἀπό τόν **Σύλλογο** τῶν μεταπτυχιακῶν **Φοιτητῶν** καί **Ἵποψηφίων Διδασκῶρων** τοῦ **Τμήματος Θεολογίας** τῆς **Θεολογικῆς Σχολῆς** τοῦ **Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΑΣΩΝ, Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΥΣ»**.

Μέσα σέ μιά ἐποχή πού πολλά ἀμφισβητοῦνται καί ἡ σύγχρονη ἀθεΐα προσπαθεῖ νά ἀποδομήσῃ τίς παραδοσιακές ἀξίες μας, τά ἤθη καί τά ἔθιμά μας, ἀλλά καί τόν ἑλληνοχριστιανικό πολιτισμό μας, ἀγωνιζόμεθα ὅλοι γιά τήν **Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία** μας, τόν **Χριστό** καί τήν **Ἑλλάδα**, ὅπως ἐπίσης καί γιά τά δίκαια τῆς ἑλληνικότητος τῆς **Μακεδονίας** μας. Ἀγωνιζόμεθα μέσα στίς δύσκολες συνθήκες πού ἐπέφερε ἡ **«κρίση»**, ἰδιαίτερα στήν **Πατρίδα** μας, μαζί μέ ἕνα πλῆθος μεταναστῶν, προσφύγων, καί ἀνέργων συμπολιτῶν μας. Ἡ **Ἐκκλησία** μας, μέ τεράστιες προσπάθειες, προσφέρει ὅ,τι μπορεῖ γιά τήν ἀνακούφιση ὅλων αὐτῶν πού ἔχουν τήν ἀνάγκη μας.

Ἡ **Ὁρθόδοξη Θεολογία** μας μās δείχνει μέ πολλούς τρόπους πῶς νά διδαχθοῦμε ἀπό τό μήνυμα τοῦ **Εὐαγγελίου** καί τῆς **Ὁρθοδόξου Παραδόσεως** μας. Μέσα, λοιπόν, στά πλαίσια αὐτά, ἐντάσσεται καί ἡ παρούσα ἐλπιδοφόρα προσπάθεια τοῦ **Συλλόγου Μεταπτυχιακῶν Φοιτητῶν** καί **Ἵποψηφίων Διδασκῶρων** τοῦ **Τμήματος Θεολογίας** τῆς **Θεολογικῆς Σχολῆς** τοῦ **Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης «Ἀπόστολος Ἰάσων ὁ Θεσσαλονικεύς»** μέ θέμα: **«Ἀπό τό πάθος στήν Ἀνάσταση - τό νόημα τῆς ὀρθόδοξης σωτηριολογίας»**. Καί αὐτή ἡ προσπάθεια σέ συνεργασία μέ τήν τοπική μας **Ἐκκλησία** προσφέρει μέ τόν τρόπο τῆς τήν νοηματοδότηση τῆς ζωῆς μας καί τήν δύναμη γιά τήν ὑπέρβαση τῆς πνευματικῆς κρίσεως πού ζοῦμε.

Ὅπως φαίνεται ἀπό τά θέματα καί τήν κατανομή τῶν εισηγήσεων τῆς **Ἡμερίδος**, πιστεύομε ὅτι ὅλοι οἱ εισηγητές ἐπιχειροῦν νά διεισδύσουν τόσο στήν ὀρθόδοξη παράδοση τῆς βιβλικῆς γραμματείας, τῆς ὑμνολογίας, τῆς ἀγιογραφίας καί τῆς ἀσκητικῆς πνευματικότητος, ὅσο καί στήν ἀνάδειξη τῆς διαλογικῆς δυναμικῆς τοῦ θεολογικοῦ λόγου μέ τίς ἄλλες ἐπιστῆμες. Προοπτική τῆς **Ἡμερίδος** εἶναι νά γεφυρώσῃ τήν «ἀπόσταση» μεταξύ τοῦ ἀκαδημαϊ-

ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
«ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Ἡ ἑβδομηνταμελής παιδική χορωδία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης «οἱ μικροὶ Ἄγγελοι τῆς ἐκκλησίας», μέ τὰ δύο ἐν λειτουργία τμήματά της (προπαιδικό καί παιδικό), συμμετεῖχε μέ ἀπόλυτη ἐπιτυχία σέ δύο πανελλήνια χορωδιακά φεστιβάλ.

Συγκεκριμένα, στίς 10 Ἀπριλίου στή 2^η συνάντηση παιδικῶν χορωδιῶν πού διοργάνωσε τό Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο καί στίς 23 Ἀπριλίου στήν 5^η συνάντηση παιδικῶν καί νεανικῶν χορωδιῶν πού διοργάνωσε ὁ Δήμος Πύδνας καί Κολινδρού, στό πολιτιστικό κέντρο Αἰγινίου.

Οἱ μικροὶ χορωδοὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ἐρμήνευσαν ἔργα Ἑλλήνων καί ξένων συνθετῶν, διαφόρων ἐποχῶν, ἀποσπώντας τό θερμό χειροκρότημα καί τά πλέον κολακευτικά σχόλια τοῦ κοινοῦ.

Ἡ παιδική χορωδία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, διανύοντας τό 5^ο ἔτος λειτουργίας της, ὑπό τή συνεχή φροντίδα καί ἀγάπη τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ.κ. Ἀνθίμου, καί τήν καθοδήγηση τοῦ μαέστρου της Ἡρακλῆ Παναγόπουλου, ἔχει δώσει σειρά συναυλιῶν, ἐντός καί ἐκτός Θεσσαλονίκης, ὅπως Γιαννιτσά, Καρδίτσα, Ἄρναία, Δράμα, Κέρκυρα καί ἄλλες πόλεις, ἐνῶ συμμετεῖχε σέ μεγάλα χορωδιακά φεστιβάλ τοῦ Μεγάλου Μουσικῆς Θεσσαλονίκης, τῆς λέσχης προσωπικοῦ ΟΤΕ, τοῦ Δήμου Συκεῶν καί ἄλλα.

συνέχεια στή σελίδα 10 ➡

κοῦ λόγου καί τῆς καθημερινότητος προβάλλοντας τήν ὀρθόδοξη θεολογική παράδοση ὡς διαχρονική καί πανανθρώπινη ἀξία.

Τό μέτρο τῆς ὀρθοδόξου σωτηριολογίας εἶναι ὁ **Θεάνθρωπος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός**, πού συγκαταβαίνει ὁ ἴδιος ἐπάνω στήν βασανισμένη ἀπό τίς ἀδυναμίες, τά πάθη καί τήν ἁμαρτία ἀνθρώπινη φύση καί τήν ἀνορθώνει ὀδηγώντας τήν στήν σωτηρία. Βάσει αὐτῶν, πιστεύομε ὅτι ἡ ὀρθόδοξη σωτηριολογία εἶναι ἡ οὐσία τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης τῆς **Θεολογίας** μας καί τό βασικό ἐπίπεδο ἐρεῦνης γιά τόν ἐνσυνείδητο ὀρθόδοξο χριστιανό ἐπιστήμονα.

Θεοῦ συγχαρητήρια, καλή ἐπιτυχία, ὅλα κατ' εὐχὴν.

Μέ πατρικές εὐχές καί εὐλογίες

† Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

Συμμετείχε επίσης στή μεγαλειώδη έπετειακή έκδήλωση 100 χρόνων από τήν άπελευθέρωση τής Θεσσαλονίκης, πού διοργάνωσε τό 2012 στό Μέγαρο Μουσικής ή Ίερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, πραγματοποιει κάθε χρόνο πανηγυρική Χριστουγεννιάτικη συναυλία στήν αίθουσα τελετών του Α.Π.Θ., ενώ εύαισθητοποιείται μέ επισκέψεις σέ ιδρύματα καί νοσοκομεία.

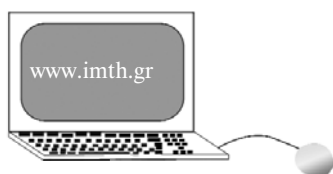
Σκοπός τής ίδρυσης της είναι ή πολιτιστική καί πνευματική καλλιέργεια, ή δημιουργική αξιοποίηση του έλεύθερου χρόνου των παιδιών μέ μουσική καί χορωδιακό τραγούδι καί ό έξαγνισμός των ψυχικών διαθέσεων τους μέσα στόν χώρο τής Έκκλησίας.

Οί πρόβες τής χορωδίας πραγματοποιούνται κάθε Σάββατο (προπαιδικό τμήμα) καί Κυριακή (παιδικό τμήμα), στό πνευματικό κέντρο του Ίερού Μητροπολιτικού Ναού Άγίου Γρηγορίου Παλαμά Θεσσαλονίκης (Άγίας Σοφίας 3, 2^{ος} όροφος).

Περισσότερες πληροφορίες στά τηλέφωνα 2310.343.922 καί 6944.592.236.

**ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ**

- Έκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- Τυπογραφείο: “ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ” Ίασίου 1 - ΑΘΗΝΑ
- Άπευθύνεσθε: «ΕΥΛΟΓΙΑ» - Ίερά Μητρόπολη - Βογατσικου 7
Τ.Κ. 54622 - Θεσσαλονίκη
- Η «ΕΥΛΟΓΙΑ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές άυτοπροαίρετες δωρεές άναγνωστών.
- ISSN 2241-6552

Κάθε Κυριακή γίνεται άπευθείας μετάδοση τής Άρχιερατικής θείας Λειτουργίας από τήν ιστοσελίδα τής Ι. Μ. Θεσσαλονίκης στό διαδίκτυο www.imth.gr

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΩΡΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Α.Π.Θ.
«ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΑΣΩΝ Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΥΣ»**

Άριθμ. Πρωτ. 160

Θεσσαλονίκη 27-5-2016

Πρός
Τόν Παναγιώτατον Μητροπολίτην
Θεσσαλονίκης
κ.κ. Ἄνθιμον

Παναγιώτατε,

Διά τῆς παρουσίας ἐπιθυμῶ νά σᾶς ἐκφράσω τίς θερμότες εὐχαριστίες τοῦ Συλλόγου Μεταπτυχιακῶν Φοιτητῶν καί Ὑποψηφίων Διδακτόρων τοῦ Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ «Ἀπόστολος Ἰάσων ὁ Θεσσαλονικεύς» γιά τή φιλοξενία στήν Αἴθουσα Τελετῶν τῆς Ἱερᾶς Μητρόπολης Θεσσαλονίκης τῆς πρόσφατης Διεπιστημονικῆς Ἡμερίδας μας μέ θέμα: «Ἀπό τό Πάθος στήν Ἀνάσταση: τό νόημα τῆς ὀρθόδοξης σωτηριολογίας».

Τά ἀποτελέσματα τῆς Ἡμερίδας μποροῦν νά ἀνιχνευθοῦν σέ τρία ἐπίπεδα. Στό πρῶτο διερευνήθηκε ὁ πυρήνας τῆς ὀρθόδοξης σωτηριολογίας στους τομεῖς τῆς ὑμνολογίας, τῆς εἰκονολογίας καί τῆς πατερικῆς παράδοσης καί ἀποδείχθηκε ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία βιώνεται ἀποκλειστικά στήν ἐκκλησιαστική ζωή καί ἐμπειρία. Ἐξάλλου οἱ εἰσηγήσεις πού κινήθηκαν μέ ἐπίκεντρο τήν Παλαιά καί Καινή Διαθήκη προέβαλλαν δυναμικά ὅτι ὁ ἀγιογραφικός Λόγος ἀποκαλύπτει συνεχῶς τή χαρμόσυνη εὐ-αγγελία τῆς ἐν Χριστῷ ἀπολύτρωσης τοῦ κόσμου.

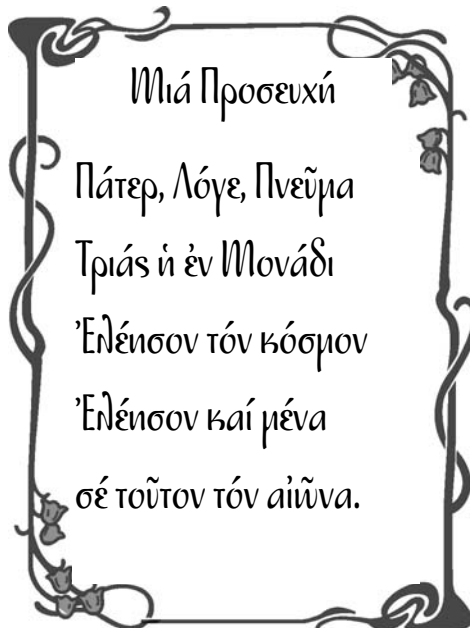
Στό δεύτερο ἐπίπεδο ἀνιχνεύθηκε ἡ ἐμπειρία τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας ὅπως αὕτη ἐκφράζεται στήν περίοδο τοῦ ἠσυχασμοῦ. Εἶναι ἡ περίοδος ὅπου τό νόημα τῆς σωτηρίας δέν βιώνεται ὡς ἄμεση ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ Λόγου ὅπως συνέβαινε κατά τήν ἀποστολική περίοδο. Ἀλλά οὔτε καί εἶναι μετοχή στό Πάθος καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μέ τό μαρτύριο τοῦ αἵματος. Ἀντίθετα ἡ σωτηρία ἐδράζεται στό καθημερινό μαρτύριο τῆς συνειδήσεως. Μέ ἄξονα τό δόγμα τῆς συνέργειας Θεοῦ καί ἀνθρώπου πού πρεσβεύει ἡ ὀρθόδοξη σωτηριολογία τίθενται τά διαχωριστικά ὄρια ἀπό τήν καλβινική σωτηριολογία πού προκρίνει τόν ἀπόλυτο προορισμό.

Τό τρίτο επίπεδο επικεντρώνεται στον επιστημονικό διάλογο ανάμεσα στή θεολογία καί τίς άλλες ἐπιστήμες ἀλλά καί τήν ἀναφορά πρός τόν σύγχρονο κόσμο. Εἶναι τό πεδίο ὅπου τό νόημα τῆς σωτηριολογίας δοκιμάζεται συνεχῶς καί ἀμφισβητεῖται ταυτόχρονα. Στό μέτρο ὅμως πού ὁ Ἐνυπόστατος Λόγος προσλαμβάνει τόν ὅλο ἄνθρωπο, ἄρα καί τά ἐπιστημονικά του ἐπιτεύγματα, τότε ἡ σωτηρία πού ἡ θεολογία ὀφείλει νά ὑπηρετεῖ μπορεῖ νά ἀνιχνευθεῖ καί στον ἔντιμο διάλογο μέ τή σύγχρονη ἐπιστήμη.

Ἡ ἀμέριστη βοήθεια πού μᾶς παρεῖχαν οἱ ἱερεῖς καί οἱ συνεργάτες τῆς Μητρόπολης καθόλη τή διάρκεια τῆς διεξαγωγῆς τῆς Ἡμερίδας μᾶς συγκίνησε ἀπεριόριστα.

Ἀσπαζόμενος τήν δεξιάν Σας
Διατελῶ μετά βαθυτάτου σεβασμοῦ

Δημήτριος Γ. Ἀβδεῆās
Κοινωνιολόγος – Θεολόγος (Μ.Δ.Ε.)
Υπ. Δρ. Θεολογίας Α.Π.Θ.
Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου

Συνέντευξη του Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης στη «ThessNews»

ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΙΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Συνέντευξη στον ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΥΛΗ
vrapanast@gmail.com

ΚΑΤΑΛΥΜΑ για να στεγιάσει καταληψίες αναζητούν Πολιτεία και Έκκλησία. Αυτό ανέφερε στη ThessNews ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Άνθιμος, για το θέμα με την κατάληψη χώρου παλιού όρφανοτροφείου, που προορίζεται για την κατασκευή ιδρύματος πασχόντων στην περιοχή της Τούμπας.

Μας δέχτηκε στο γραφείο του, την ώρα των ακροάσεων –μεσημέρι Πέμπτης– και απάντησε στις ερωτήσεις μας, μιλώντας για το περιστατικό με τις ζημιές, που προκάλεσαν άγνωστοι στο κτίριο της Μητρόπολης, ενώ σχολίασε και τη δημοσκόπηση, με τις θετικές και αρνητικές γνώμες, που έχουν οι Θεσσαλονικείς για τον ίδιο. «Νά τά γράψεις όλα, όπως τά είπα», με παρότρυνε στο τέλος...

– Παναγιώτατε, πώς σχολιάζετε την υπόθεση με την κατάληψη του παλιού όρφανοτροφείου «Μέγας Άλέξανδρος»; Ποιές ενέργειες έχετε κάνει μέχρι σήμερα;

Τό παλιό όρφανοτροφείο έχει καταρρεύσει και έφυγαν από τή μέση τά παλιά κτίσματα από τό οικόπεδο. Έμεινε στήν άκρη ένα μονώροφο κτίριο, πού τό είδαμε άκατάλληλο για να φτιάξουμε ένα σύγχρονο Ίδρυμα Περιθάλψεως Χρονίως Πασχόντων. Έχω κάνει κάτι παρόμοιο έδω και 15 χρόνια, στήν Άλεξανδρούπολη, πού τό θαυμάζουν οί πάντες και λειτουργεί μέ άψογο τρόπο. Έχει κόσμο σέ άναμονή

για να μπει, έφόσον κάποιοι άποθνήσκουν ή φεύγουν.

Είχαμε κάνει όλες τίς προετοιμασίες, ξεκινήσαμε να γίνει έκσκαφή. Μας είπαν, όμως, ότι ένα κτίσμα πού υπάρχει μέσα στο οικόπεδο, τό όποιο έχει χαρακτηριστεί κατεδαφιστέο, καταλήφθηκε από όρισμένα άτομα με τή δική τους νοοτροπία και αντίληψη. Περιμέναμε να φύγουν, αλλά αυτό κατέστη αδύνατο, διότι δέν έφυγαν αυτοί οί όποιοι ήταν μέσα. Άπευθυνθήκαμε στις αρχές πού δυσκολεύτηκαν, έπειδή ήταν ή κατάσταση στήν Είδομένη, με τούς πρόσφυγες και τούς μετανάστες. Πράγματι, δημιουργήθηκε μιá άναταραχή. Η άστυνομία τό ήξερε και περιμέναμε ότι κάποια ώρα θά άδειάσει με καλό τρόπο. Δυστυχώς, αυτό δέν έγινε και έτσι τό ίδρυμα έμεινε ως ιδέα, χωρίς να γίνει ή έναρξη άνεγέρσεώς του, έξαιτίας τής καταλήψεως του κατεδαφιστέου κτιρίου. Σέ ένδεχόμενη ζημιά από σεισμό, με ανθρώπους μέσα, τήν ευθύνη άναλαμβάνουν αυτοί οί όποιοι έχουν μπει παράνομα. Γιατί είναι επικίνδυνο τό κτίριο... Έπομένως, περιμέ-

νουμε ποιά θά είναι ή εξέλιξη. Γίνονται κάποιες ενέργειες τώρα και αυτό είναι τό πιό σημαντικό. Ἡ Πολιτεία και ἔμεϊς νά βροῦμε ἕναν ἄλλο χῶρο και νά τούς ὑποδείξουμε νά πάνε ἐκεῖ.

– *Αὐτός ὁ χῶρος εἶναι τῆς Μητροπόλεως, ἀνήκει σέ ἐσᾶς;*

Ἴσως εἶναι ἀπό ιδρύματα, ἴσως ἀπό ναό, ἴσως εἶναι ξενοίκιαστο, νά ἔχει κάποια προβλήματα, πού μπορούμε νά διορθώσουμε, νά ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ και νά ἀπελευθερώσουν τόν χῶρο. Διότι ὁ σκοπός εἶναι ἱερός. Νά τό ἐτοιμάσουμε γιά τούς ἀνθρώπους, πού εἶναι ἀσθενεῖς σέ ὅλη τους τή ζωή, νά ἔχουν ἕνα καταφύγιο γιά θεραπεία και γιά ὅ,τι ἄλλο ὁ Θεός ἐπιτρέπει.

– *Τόν περασμένο Φεβρουάριο, ἄγνωστοι εἰσέβαλαν στό κτίριο τῆς Μητροπόλεως και πέταξαν μπογιές σέ ὀρισμένα σημεῖα τοῦ κτιρίου. Πιστεύετε ὅτι σχετίζεται ἡ πράξη μέ τό θέμα τοῦ κατελιημένου κτιρίου, πού ἐσεῖς θέλετε νά ἀξιοποιήσετε;*

Τό κτήμα αὐτό μᾶς τό ἔδωσε τό κράτος γιά 50 χρόνια κι ἐνῶ κάναμε προσπάθειες, οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἴσως τό ἔμαθαν και ἔγινε αὐτό πού δέν ἔχει γίνει πουθενά. Βέβαια, δέν θέλω νά σχολιάσω κάτι πού γίνεται ἀπό ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι κρύβουν τό πρόσωπό τους, τό ὄνομά τους και κάνουν τέτοιες πράξεις μέσα στή Μητρόπολη, τήν ὁποία σέβονται ὅλοι ἀπό τότε πού ἔγινε, σχεδόν πρῖν 100 χρόνια. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Θεσσαλονίκης, οἱ ἐπισκέπτες και οἱ ξένοι ἀκόμη γνωρίζουν πολύ καλά τό ἔργο, πού ἔχει κάνει ἀπό τήν ἐποχή πού ἦταν ἡ μοναδική Μητρόπολη σέ ὁλόκληρη τήν περιοχή.

Τό γεγονός μᾶς ἐξέπληξε, μᾶς λύπησε, κάποιοι ἀπογοητεύτηκαν, ἔπαθαν ἕνα σόκ γιατί ποτέ δέν ἔχει γίνει βίαια πράξη σέ χῶρο τῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία προσπαθεῖ μέ ὅλα τά μέσα και σέ ὅλες τίς περιστάσεις νά βοηθεῖ τούς ἀνθρώπους, πού ἔχουν ἀνάγκη, εἴτε εἶναι παιδιά, εἴτε γέροντες, εἴτε ἀνθρωποι τῆς πτωχείας και τῆς ἀναζητήσεως τροφῆς και διαμονῆς. Ἐμεῖς αὐτή τή στιγμή παρέχουμε στέγη, φαγητό, περιποίηση και μέ πράγματα σέ φοιτητές, νά μή πληρώνουν οὔτε εὐρώ, μόνο και μόνο ἐπειδή ἔρχονται ἀπό ἄλλες περιοχές και εἶναι ἄποροι. Τό ἔργο εἶναι πολυσχιδές, δέν λύνεται τώρα. Οἱ δαπάνες μας μέσα σ' ἕνα χρόνο εἶναι περίπου δύο ἑκατομμύρια εὐρώ γιά ὅλη τήν ἄσκηση τῆς κοινωνικῆς πρόνοιας στόν χῶρο τῆς Μητροπόλεως, ἡ ὁποία ἔχει ἑκατοντάδες χιλιάδες κατοίκους.

Ἐπάρχουν και ἐπίσημα στοιχεῖα στήν Ἱερά Σύνοδο γι' αὐτό τό θέμα. Οἱ σκοποῖ μας εἶναι πάντοτε σκοποῖ προσευχῆς, παρακλήσεως πρὸς τόν Θεό, ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς μας, γαληνεύσεως ἀπό τά προβλήματα, πού ἔχουμε ὅλοι στή ζωή μας. Καί πού κρατοῦμε τήν παράδοση τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς μας πίστεως ἐδῶ και 2.000 χρόνια. Μήν λησιμονοῦμε ὅτι ιδρυτής τῆς ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης εἶναι ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος. Καί εἶναι γραμμένα αὐτά στό Εὐαγγέλιο, σχετικά μέ τήν πρώτη ἐγκατάσταση τῶν χριστιανῶν στή Θεσσαλονίκη, πού ἐξελίχθηκε σέ μιά ἀπό τίς καλύτερες βυζαντινές ὀρθόδοξες πόλεις, ἀλλά και σήμερα ἔχει μιά πολύ καλή μεγάλη φήμη σέ ὁλόκληρο τόν κόσμο, τόν εὐρωπαϊ-

κό και πέραν αὐτοῦ. Καί στή Ρωσία καί σέ ἄλλες χῶρες.

– Σέ δημοσκοπηση, πού δημοσιεύτηκε στή ThessNews ἔρχεστε 2ος σέ δημοφιλία. Εἶναι πολλοί αὐτοί πού ἐκφράζουν θετική γνώμη γιά ἐσᾶς, ὡστόσο ὑπάρχουν ἀκόμη περισσότεροι, πού ἔχουν ἀρνητική. Πῶς τό ἐξηγεῖτε αὐτό;

Ἐπίσκοπος ποτέ δέν στηρίζεται σ' αὐτές τίς ἔρευνες, σ' αὐτές τίς δημοσιοποιήσεις τῶν προτιμήσεων τῶν πολιτῶν καί τῶν χριστιανῶν. Οὔτε εἶναι πολιτικό πρόσωπο, πού διεκδικεῖ κάτι ἄλλο παραπάνω ἀπό αὐτό πού εἶναι. Ἀγαπᾶ καί θυσιάζεται γιά τό ποιμνίό του. Τά περισσότερα πού προσφέρουμε εἶναι ἀπόρρητα, γιατί αὐτή εἶναι ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική γραμμή. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, πρέπει νά ξέρετε ὅτι ἡ δική μας ἰσχὺς καί δύναμη εἶναι ὁ λαός μας. Ἄν παρακολουθήσουμε τήν Μεγάλη Ἑβδομάδα, τά Χριστούγεννα, τίς Κυριακές καί ὅλες τίς ἄλλες ἐκδηλώσεις. Πρόσφατα ἡ μεγάλη αἴθουσα τελετῶν τῆς Μητροπόλεως δέν χωροῦσε τόν κόσμο, πού προσήλθε νά παρακολουθήσει τή βράβευση τοῦ Μητροπολίτη ἀπό τό ΤΕΙ.

Ἐπίσκοπος ποτέ δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἀποδεκτός στό 100% τοῦ ποιμνίου του. Διότι μέσα στό ποιμνιο ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού ὁμολογοῦν ὅτι δέν πιστεύουν καί ἡ ψήφος τους δέν ἔχει καμία θέση στήν καταμέτρηση. Δεύτερον ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι μερικές φορές ἔχουν φθόνο καί ζήλια καί ἐπιπλέον ὑπάρχουν καί ἄνθρωποι ἀδιάφοροι πού σοῦ λένε

«δέν μέ ἐνδιαφέρει». Ἐμεῖς κάνουμε ἀγώνα γιά νά μεταφέρουμε τό μήνυμα τῆς ἐκκλησίας στόν λαό μας, πού εἶναι μήνυμα ἀγάπης, ἐνότητος, προσφορᾶς, πνεύματος θυσίας, καλωσύνης, συγχωρητικότητος καί ἀγάπης καί ἀφοσιώσεως στήν πατρίδα μας, ἡ ὁποία ὅπως ξέρετε σέ πάρα πολλές περιόδους μπόρεσε καί στάθηκε στά πόδια της μέ τή δύναμη τῆς ἐκκλησίας. Ἀκόμη καί στήν ἑλληνική ἐπανάσταση.

Τό ὅτι ἓνα τμήμα τῶν πιστῶν δέν ἀποδέχεται ἢ δέν θέλει τήν ἐκκλησία ἢ τοὺς ἱερεῖς, εἶναι δικαίωμα τοῦ καθενός. Ἐπίσης, εἶναι καί δικαίωμα τῶν ἄλλων, πού τήν ἀγαποῦν καί τήν λατρεύουν, νά εἶναι ἀφοσιωμένοι καί νά δηλώνουν ὅτι εἶναι ἔτοιμοι νά δώσουν τό αἷμα τους γιά τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἔχει ἐπαγγελία τῆς νῦν ζωῆς καί τῆς μελλούσης.

Εἶμαι στήν ἱερωσύνη συνολικά 52 χρόνια καί ἐξ αὐτῶν τά 43 εἶναι ἀρχιερατικά – στήν Ἀλεξανδρούπολη καί στή Θεσσαλονίκη τά τελευταῖα 13 χρόνια. Δέν ἔχω μέσα στήν ψυχή μου τίποτα ἐναντίον οὐδενός. Ὅλους τοὺς τιμῶ, ὅλους τοὺς ἀγαπῶ, γιά ὅλους προσεύχομαι καί πάντοτε γιά τήν εἰρήνη, τήν αὐτοτέλεια, τήν ἐλευθερία καί τήν ἀξιοπρέπεια τῆς πατρίδας μας, μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ καί τῆς Παναγίας καί τῶν Ἁγίων. Ἔχουμε μεγάλους Ἁγίους, μεταξύ τῶν πρώτων τόν Ἅγιο, ἔνδοξο μεγαλομάρτυρα Δημήτριο. Στή Θεσσαλονίκη, μαζί μέ τήν πρώτη παρουσία στήν περιοχὴ τῆς Καβάλας, ἔγινε ἡ πρώτη ἴδρυση Χριστιανικῆς ἐκκλησίας στόν ἑλλαδικό χῶρο, ἀπό τόν Ἀπόστολο Παῦλο.

Ἡ ἰσλαμοποίηση τῆς Ἁγίας Σοφίας ἀνησυχεῖ Ἕλληνες καί Τούρκους

Του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΑΣΣΑΒΕΤΑ*

Ἡ εἶδηση ἔσκασε σάν βόμβα τὴν περασμένη Παρασκευή, προκαλώντας στὴν Ἑλλάδα γενικό ἀποτροπιασμό. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἱεροῦ γιὰ τούς μουσουλμάνους μήνα τοῦ Ραμαζανίου τὸ τουρκικό κρατικό κανάλι TRT Diyanet θά μεταδίδει καθημερινά πρόγραμμα ἰσλαμικῆς καθοδήγησης ἀπὸ τὴν Ἁγία Σοφία. Οἱ ἐκπομπές μεταδίδονται κατὰ τίς 2 π.μ., τὴν ὥρα πού ξυπνοῦν γιὰ νά γευματίσουν ὅσοι τηροῦν τὴ νηστεία τοῦ Ραμαζανίου. Στὴν ἱστοσελίδα του, τὸ κανάλι μάλιστα ἀναφέρεται στὴν Ἁγία Σοφία ὡς «τό μεγάλο ἱερό, κληροδότημα τοῦ Πορθητῆ».

Τὸ συμβολικό βάρος τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶναι τεράστιο. Ἀποτελεῖ πρῶτιστο σύμβολο γιὰ κοινότητες πού διαβάζουν τὴν Ἱστορία μέ ἐντελῶς διαφορετικό τρόπο. Ἡ ἀντίδραση τῆς ἑλληνικῆς κοινῆς γνώμης στὰ ὅποια βήματα ἐπανισλαμοποίησης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Ρωμανίας εἶναι εὐκόλως ἐρμηνεύσιμη. Ἐντύπωση ἴσως προκαλεῖ σέ ὅποιον ἀγνοεῖ τὴν πολιτικοποιημένη πρόσφατη ἱστορία τοῦ μνημείου ὁ σχετικός ἀποτροπιασμός ἱκανοῦ τμήματος τῆς τουρκικῆς κοινωνίας. Καθὼς τὸ κτίσμα παραμένει τὸ πλέον γνωστό καί συμβολικό ὄροσημο τῆς Πόλης, δέν θά μπορέσει δυστυχῶς νά ξεφύγει ἀπὸ τὴν πολιτική καί πολιτιστική σύ-

γκρουση πού μαίνεται στὴν Τουρκία, καί τῆς ὁποίας διακύβευμα εἶναι ὁ ἐξισλαμισμός κοινωνίας καί κράτους.

Ἄν στή σημερινή Τουρκία ἡ Ἁγία Σοφία σημαίνει πολὺ διαφορετικά πράγματα γιὰ ἐξίσου διαφορετικὲς ομάδες, ἡ ὀθωμανικὴ θεώρηση τοῦ μνημείου ἦταν περισσότερο μονολιθική. Ἡ Ἁγία Σοφία ἦταν τὸ ὑψιστὸ σύμβολο τῆς «κατάκτησης τῆς Πόλης». Ὁ ἐξισλαμισμός τῆς ἐπισφράγιζε τὸ πέρασμα τῆς Πόλης ἀπὸ τὴν ἑλληνοχριστιανικὴ ἡγεμονία στὴν τουρκομουσουλμανική.

«Αὐτὴ εἶν' ἡ πιὸ μεγάλη, ἡ δοξασμένη ὥρα / πού τὸ Ἰσλάμ ἐπρόσμενε αἰῶνες τώρα. / Ἡ Κωνσταντινούπολη πού ἔταν πρὶν ρωμαϊκὴ / θά λέγεται Ἰστάνμπουλ καί θάναι τουρκική. / Ὁ Παντισάχ τοῦ Τούρκου, ἀρχηγός ἑνὸς στρατοῦ / πού νίκησε τὸν κόσμον ὅλο. [...] Ἐκπλήρωσε μεγάλο τάμα καί ἐπιθυμία / προσευχὴ ἀπογευματινὴ εἰς τὴν Ἁγία Σοφία. / Ἡ Ἰστάνμπουλ εἶναι τουρκικὴ ἀπ' τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη / καλύτερα νά γκρεμιστεῖ παρὰ ἀλλουνοῦ νά γίνει». Τὸ ποίημα αὐτὸ τὸ ἔγραψε τὸ 1920, μεσοῦντος τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου, ὁ πολὺς Ναζίμ Χικμέτ Ράν, πρὶν φύγει στοὺς σοβιετικούς του παραδείσους καί γίνει τὸ ἀγαπημένο παιδί τῆς ἑλληνικῆς ἀριστεριζούσας δια-

συνέχεια στὴ σελίδα 25 ➡

* Συγγραφέας

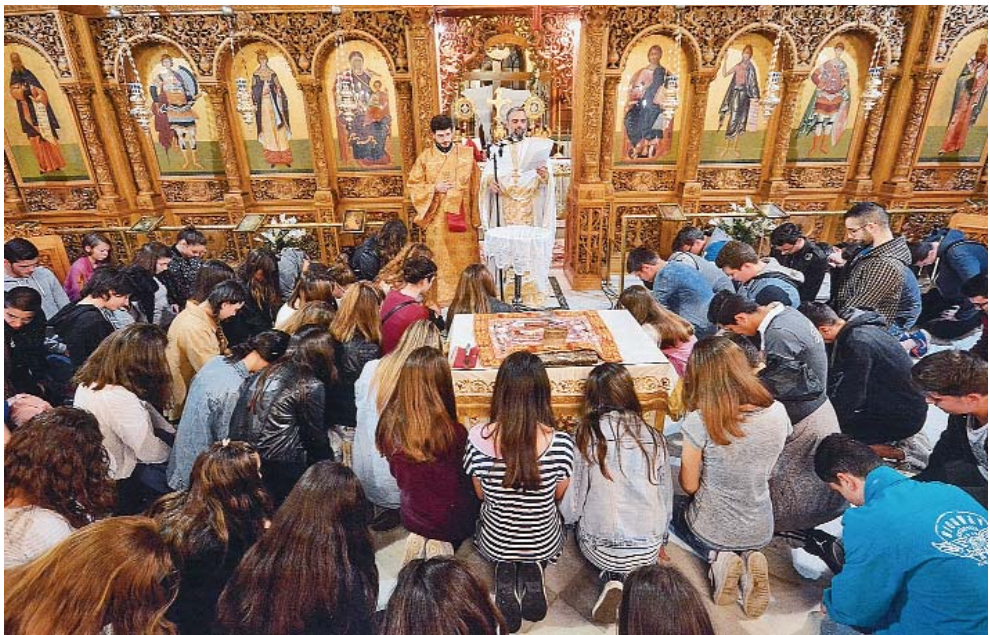
*Στιγμιότυπο του πανηγυρικού Ἀρχιερατικοῦ Ἑσπερινοῦ
γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως στὸν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό τῆς Ἱ.Μ. Θεσσαλονίκης
μέ τὴν συμμετοχὴ χιλιάδων πιστῶν Χριστιανῶν.*

*Ὁ πανηγυρικός ἑσπερινός διὰ τὸν τιμώμενον ἅγιον Θεράποντα,
διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου. Ἀριστερὰ ὁ τελετάρχης
ἀρχιμ. π. Ἰάκωβος Ἀθανασίου, ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος.*

Πανοραμική φωτό τῆς Ἀρτοκλασίας εὐλογοῦντος τοῦ Παν. Μητροπολίτου κ. Ἀνθίμου, τοῦ πρωτοσυγκέλλου ἀρχιμ. π. Στεφάνου Τόλιου, πολλῶν ἱερέων καί συμμετέχοντος πλήθους πιστῶν στόν Ἱ. Ν. Ἀναλήψεως.

Ὁ πρωτοπρεσβύτερος π. Δημήτριος Κυριάκου ἀναγινώσκει εὐχή σέ ὑποψηφίους γιά τίς πανελλήνιες ἐξετάσεις 2016 γονυπετεῖς πρός τόν Θεόν.

*Ἡ λαμπρότης πανηγυρίζοντος Ναοῦ τοῦ ἁγίου Θεράποντος,
τό εὐλαβικό ἐκκλησίασμα καί στό ἄκρον ἀριστερά
ὁ κηρύσσων Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος.*

*Ὁ Ἐσπερινός καί ἡ ἀροτοκλασία κατά τήν πανήγυριν τῆς μνήμης
τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος ἁγίου Χριστοφόρου.*

Ὁ Παν. Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος ὑποδέχεται «ἀγκάλαις ἀνοικταῖς» τὸν Ἁγιώτατο Πατριάρχη Μόσχας καὶ πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ.κ. Κύριλλον διὰ τὴν προσκύνηση τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Ὁ Ἁγ. Πατριάρχης Μόσχας καὶ πασῶν Ρωσιῶν κ.κ. Κύριλλος, ἔτοιμος νὰ ἀσπασθῇ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Θεσσαλονίκης.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης κ. Κων/νος Βαρσαμίδης ἐπιδίδει στόν Παναγ. Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμο τό Μετάλλιο Α΄ Τάξεως «ΧΡΥΣΟΥΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ».

Ὁ Παν. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος ἀπευθύνει ὁμιλία διά τήν βράβευση του στήν αἴθουσα Τελετῶν τῆς Ἱ. Μ. ἐπί παρουσία τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Λαγκαδά κ. Ἰωάννου, Γρεβενῶν κ. Δανῆδ, τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Ἱ. Μ. Ν. π. Διονυσίου, τῶν καθηγητῶν Α.Τ.Ε.Ι. καί τοῦ Περι/ρχου κ. Ἀποστόλου Τζιτζικώστα.

Οί Σεβ. Μητροπολίται Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος καί Λαγκαδά κ. Ἰωάννης παρουσιάζουν εἰς τό ἐκκλησίασμα τοῦ ἁγίου Δημητρίου τόν ἄρτι χειροτονηθέντα πρεσβύτερον καί ἀρχιμανδρίτην τῆς Ἱ. Μ. Θεσσαλονίκης π. Ἀμβρόσιον Ματσῶν.

Ἡ Εἴσοδος τῶν ἱερέων καί τοῦ διακόνου κατά τόν Ἑσπερινόν τῆς ἱερᾶς πανηγύρεως τῶν ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἐπί τῇ ἱερᾷ μνήμῃ των, προεξάρχοντος τοῦ Πρωτοσυγγέλλου π. Στεφάνου.

*Ἡ ἀρτοκλασία κατά τόν Ἑσπερινό τῆς μνήμης
τῆς ἁγίας Γλυκερίας στή νεόκτιστη ἐκκλησία τῆς.*

*Στιγμιότυπο τοῦ Ἑσπερινοῦ κατά τόν Ἑσπερινό τῆς μνήμης
ἁγίων Κων/νου καί Ἑλένης Ἱπποδρομίου Θεσσαλονίκης.*

Ἡ Ἀρτοκλασία κατά τόν Ἑσπερινό τοῦ ἁγίου Πνεύματος στόν πανηγυρίζοντα ἱερό Ναό τῆς ἁγίας Τριάδος χοροστατοῦντος τοῦ Παν. Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου καί συμμετεχόντων κλήρου καί λαοῦ.

Οἱ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καί ὁ φιλόχριστος λαός κατά τόν Ἑσπερινό τῆς μνήμης τῶν ἁγίων Μεθοδίου καί Κυρίλλου διά τήν ἑορτήν των.

Ἡ ἰσλαμοποίηση τῆς Ἀγίας Σοφίας ἀνησυχεῖ Ἑλληνας καί Τούρκους

➔ *συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 16*

νόησης. Ἀποτυπώνει ξεκάθαρα τὴν ταύτιση ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς τῆς Ἀγίας Σοφίας μὲ τὴν κατάκτηση καὶ τὸν ἐξισλαμισμὸ.

Τὰ πράγματα ἔγιναν πολὺ πιὸ περίπλοκα μὲ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ Κεμαλισμοῦ. Μὲ μιὰ κίνηση ἀπρόσμενη, ὁ Ἄτατούρκ διέταξε τὴ μετατροπὴ τῆς σέμουσεϊο τὸ 1935. Οἱ προθέσεις του δὲν εἶναι γνωστές. Κάποιοι εἰκάζουν πὼς θέλησε νὰ ἐπιδοθεῖ σὲ μιὰ κίνηση φιλοφροσύνης πρὸς τὴν ἠττημένη τὸ 1922 Ἑλλάδα, στὸ πλαίσιο τῆς ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας. Περισσότερο ἴσως βάρυνε ἡ ἀντίληψη πὼς μιὰ κοινωνία σέ τροχιά δυτικίστροφου ἐκσυγχρονισμοῦ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ προβάλλει τὸ κύριο μνημεῖο τῆς μεγαλύτερης πόλης τῆς χώρας ὑπὸ «ἄξιαντικό» πρίσμα.

Σὲ κάθε περίπτωση, ἀπὸ τὸ 1935 ὁ μουσειακὸς χαρακτήρας τῆς Ἀγίας Σοφίας ἀποτελεῖ ἓνα ἀκόμη κεφάλαιο στὴ διχόνοια μεταξὺ κοσμικῶν καὶ ἰσλαμιστῶν Τούρκων. Ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ 1970 οἱ ἰσλαμιστὲς διαδηλώνουν ζητώντας «νὰ σπάσουν οἱ ἀλυσίδες καὶ νὰ ἀνοίξει στὴ λατρεία». Στὶς πρῶτες διαδηλώσεις πρωτοστατοῦσε ὁ νεαρὸς καὶ ἀφανὴς τότε Ταγίπ Ἐρντογάν. Ἡ Ἁγία Σοφία παρουσιάζεται ἀλυσσοδέσμη καὶ μαγαρισμένη ἀπὸ τὴν ἐκκοσμίκευσή της. Τὸν ρόλο τῆς ὡς «συμβόλου τῆς κατάκτησης» προβάλλουν οἱ ἰσλαμιστὲς κάθε χρόνο, ὀργανώνοντας ὁμαδικὲς προσευχὲς μπροστὰ τῆς κατὰ

ἡ ἀμέσως μετὰ τοὺς πομπῶδεις ἐορτασμοὺς γιὰ τὴν Ἄλωση (29 Μαΐου).

Σημαντικὸ μέρος τῆς τουρκικῆς κοινωνίας ἀνησυχεῖ γιὰ ἐνδεχόμενη ἐπανισλαμοποίηση τῆς Ἀγίας Σοφίας. Ὅχι τόσο γιὰ λόγους πολιτιστικῆς εὐπρέπειας, ἀλλὰ γιατί ἡ μετατροπὴ θὰ συνιστοῦσε «μία ἀκόμη ἀσέβεια» ἀπέναντι στὸν Ἄτατούρκ. Ἀπὸ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 2000 ἀντηχεῖ ἀπὸ μινι-ρέδες τῆς τὸ κάλεσμα τῆς ἰσλαμικῆς προσευχῆς. Σήμερα, πού οἱ ἰσλαμιστὲς ἀποτελοῦν καθεστῶς, ἡ διατήρηση τοῦ μουσειακοῦ χαρακτήρα τῆς Ἀγίας Σοφίας μοιάζει ὀλοένα καὶ πιὸ ἐπισημάνης.

Ἡ «παραχώρηση» τῆς Ἀγίας Σοφίας στὸ ἰσλαμικὸ κανάλι εἶναι προσωρινή. Ὡστόσο, οἱ ἐξελίξεις τῶν τελευταίων χρόνων δὲν εἶναι καθόλου καθησυχαστικὲς. Τρεῖς βυζαντινὲς Ἁγίες Σοφίες μετετρέπησαν ἀπὸ μουσεῖα σὲ τεμένη: ἡ Ἁγία Σοφία τῆς Βιζύης, τὸ 2007, ἡ ἱστορικὴ Ἁγία Σοφία Νικαίας, τὸ 2011, καὶ ἐκεῖνη τῆς Τραπεζούντας τὸ 2013 – στὴν τελευταία μάλιστα μετατροπὴ τὰ ἐξαιρετὰ ψηφιδωτὰ ὑπέστησαν μικροκαταστροφές. Οἱ μετατροπὲς ἔγιναν χωρὶς νὰ ζητηθεῖ ἡ γνώμη τῶν τοπικῶν κοινοτήτων καὶ παρὰ τίς ἔντονες διαμαρτυρίες ἀρχαιολόγων καὶ παραγόντων τῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ τουρισμοῦ.

Καθόλου συμπτωματικοί, οἱ ἐξισλαμισμοὶ προλείπουν, προειδοποιοῦν

πολλοί, τό ἔδαφος γιά τήν «ἐπαναφο-
ρά» τῆς ἴδιας τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.
Διά τοῦ λόγου τό ἀληθές, ὁ τότε ἀντι-
πρόεδρος τῆς κυβέρνησης, Μπουλέντ
Ἀρίντς, δήλωνε, μπροστά της, τό 2013:
«Δόξα τῷ Θεῷ, κατά τή θητεία μου ζή-
σαμε δύο εὐτυχῆ γεγονότα. [...] Ἐπι-
στρέψαμε δύο τζαμιά μας πού φέρουν
τό ὄνομα Ἁγία Σοφία, κατά τό
προσῆκον, στήν ἰσλαμική λατρεία. [...]
Βρισκόμαστε τώρα στήν αὐλή τοῦ τζα-
μοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας (sic). Ἡ Ἁγία
Σοφία μᾶς μιλάει. Τί μᾶς λέει ἄραγε;
Δέ θά πῶ καί στά δικά της γιατί θά πα-
ρερμηνευθεῖ. Κοιτάζουμε τήν τεθλιμ-
μένη Ἁγία Σοφία, ἄν θέλει ὁ Θεός
εὐχόμεστε οἱ ἡμέρες πού θά γελάσει
νά εἶναι κοντινές».

Ἡ ἑλληνική ἀντίδραση

Τό ἑλληνικό ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν
μέ ὀξεία ἀνακοίνωσή του ἀποδοκίμα-

σε τήν ἀπόφαση τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν:
«Ἐμμονές, πού ἀγγίζουσι τά ὄρια τῆς
θρησκοληψίας, γιά μουσουλμανικές
τελετές σέ ἓνα μνημεῖο παγκόσμιας πο-
λιτιστικῆς κληρονομιάς, εἶναι ἀκατα-
νόητες καί φανερόνουν ἔλλειψη σεβα-
σμοῦ καί ἐπαφῆς μέ τήν πραγματικότη-
τα. Ἐπιπλέον, τέτοιες ἐνέργειες δέν
εἶναι συμβατές μέ σύγχρονες, δημο-
κρατικές καί κοσμικές κοινωνίες»,
ὑπογράμμισε. Πηγές τοῦ ὑπουργείου
Ἐξωτερικῶν διερωτοῦνταν ἐπίσης γιά
τή σκοπιμότητα μιᾶς τέτοιας κίνησης
καί μάλιστα σέ μιᾶ στιγμή κατά τήν
ὁποία γίνονται προσπάθειες γιά ἐξεύ-
ρεση κοινῶν τόπων σέ ζητήματα πολι-
τισμοῦ καί θρησκείας, πού εἶναι δι-
πλωματικά ἐξ ὀρισμοῦ πιό προσπελά-
σιμα σέ σύγκριση μέ ἄλλα.

*Ἀπό τήν ἐφημερίδα
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»*

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΛΟΥΚΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΟΥ

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΨΑΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

(*Ημερίδα Φοιτητῶν τοῦ Α.Π.Θ., 23 Μαΐου 2013*)

Πανοσιολογιώτατε ἐκπρόσωπε

τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, πάτερ Ἰάκωβε,

Σεβασμιώτατε ἅγιε Κυθήρων,

Πανοσιολογιώτατε ἅγιε Γέροντα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κουτλουμουσίου,

Σεβαστοὶ πατέρες, σεβαστές Γερόντισσες,

Ἐλλογιώτατοι κ. καθηγηταί, φίλτατοι Φοιτηταί,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Σέ περίοδο ἀναστάσιμης λειτουργικῆς ζωῆς, χαρᾶς καί ἐλπίδος, στό μέσον τοῦ Πεντηκοσταρίου, παρ' ὅτι πολλά γύρω μας φαίνονται σκοτεινά καί ἀνέλπιδα, ἀναστάσιμοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι ἔρχονται νά μᾶς καταυγάσουν μέ τό φῶς τῆς ἀναστάσιμης βιοτῆς τους, μέ τό ἀναστάσιμο φῶς πού τώρα ἀπολαμβάνουν ἐκτυπώτερον στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Δίκαιος ἔπαινος γιά τήν ἀποψινή εὐλογία ἀνήκει στούς φοιτηταίς, πού ὠργάνωσαν τήν ἡμερίδα, ἀλλά τίς θερμότερες εὐχαριστίες μας ἀπευθύνουμε στόν Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθιμο γιά τήν ὀλόθυμη εὐλογία του νά πραγματοποιηθῇ ἡ ἡμερίδα στόν πάνσεπτο ναό τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου. Εὐχαριστίες πολλές ἐπίσης στόν κ. Λυκοῦργο Μαρκούδη γιά τόν συντονισμό τῆς ἡμερίδος, ἀλλά καί στό Ραδιόφωνο τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας πού μέ ἀγάπη ἐκάλυψε τήν ἡμερίδα ραδιοφωνικά καί διαδίκτυακά.

Οἱ εὐλογημένοι πατέρες μας, τούς

ὁποίους σήμερα τιμοῦμε, ἔγιναν σκευή τίμια τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Σήκωσαν στούς ὤμους τους τόν σταυρό τῆς Ἐκκλησίας. Σέ ἓνα σκοπό ἀπέβλεπαν, στήν θέωσι τῶν ἀνθρώπων. Ὁ καθένας μέ τό δικό του χάρισμα. Ὅλοι γιά τήν δόξα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ μακαριστός Γέροντας Γεώργιος, γιά τόν ὁποῖον ἐκλήθην νά ὀμιλήσω, προσέφερε πρῶτα τόν ἑαυτό του στήν Ἐκκλησία καί ἔτσι μπόρεσε κατόπιν νά προσφέρει τό ἔργο του στήν Ἐκκλησία. Ἡ ζωή του ὅλη, ἀπό τήν παιδική ἡλικία, ἦταν γιά τήν Ἐκκλησία. Αὐτός ὁ ἴδιος εἶχε γίνει μία προσφορά στήν Ἐκκλησία. Δέν ἦταν τυχαῖο ὅτι ὁ Θεός τόν πῆρε στήν Βασιλεία του τήν ἡμέρα τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Θά ἀναφερθῶ σέ ἔξι στοιχεῖα τῆς ζωῆς του, πού δείχνουν τόν τρόπο τῆς προσφορᾶς του στήν Ἐκκλησία καί τήν Ὁρθοδοξία.

1. Ἡ προσφορά τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ του.

Στά νεανικά του χρόνια ὁ Γέροντας ἀγωνίσθηκε νά μή λυπήσῃ τό Πνεῦμα

τό Ἅγιον. Δέν τόν πλήγωσε ὁ κόσμος μέ τά δελεάσματά του. Στήριγμα εἶχε καλοῦς Πνευματικούς, ὅπως ὁ πρῶην Λήμνου Βασίλειος Ἀτέσης. Τήρησε φιλότιμα τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ καί ἀπέκτησε θεοποιούς ἀρετές. Ἦταν χαριτωμένος στήν θέα, στήν συμπεριφορά, στήν συναναστροφή, ἀργότερα στήν διδασκαλία καί στήν ἡγουμενία. Χαίρονταν οἱ ἄνθρωποι νά εἶναι κοντά του, νά τόν ἀκοῦνε, νά τόν βλέπουν. Πρόσωπο φωτεινό, καθαρό. Νοῦς ὀξυδερκής. Φρόνημα ταπεινό. Καρδιά εὐσπλαχνική. Πέντε βασικές ἀρετές του θά ὑπενθυμίσω, ὅπως τίς γνωρίζαμε στά χρόνια τῆς ὠριμότητός του.

Πρώτη ἡ ἀγάπη. Ἀγάπη διφυής. Πρός τόν Θεόν καί πρὸς τόν ἄνθρωπο. Τήν πρὸς τόν Θεό ἀγάπη του τήν ἔκρυβε ἐπιμελῶς. Τήν ἄλλη ἀγάπη του, πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, δέν μπορούσε νά τήν κρύψει. Τήν ἔβλεπε. Τήν ὁμολογοῦσε καί ὁ ἴδιος: «Ἡ ἀγάπη μου βγαίνει ἔτσι, φυσικά». Τήν γνωρίζουν ἄλλωστε ὅλοι. Ἀγαποῦσε ἀληθινά, πνευματικά, χριστοκεντρικά, μέ καθαρότητα καί ἀνιδιοτέλεια. Ἀγαποῦσε μέ θυσία τοῦ ἑαυτοῦ του. Οἱ πολλές του ἀσθένειες δέν ἦταν μόνο ἀποτέλεσμα φυσικῆς φθορᾶς ἀλλά καί συνέπειες τῆς ἀγάπης του.

Δεύτερη ἀρετή του ἦταν ἡ πίστις του. Ὅχι μόνον ὡς Ὁρθόδοξος πίστις, ἀλλά καί ὡς βίωμα ἐμπιστοσύνης στόν Θεό. Ὁ Γέροντας ἦταν ἀπόλυτα ἀναπαυμένος μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Πολύτιμο συνεργό στήν ἄσκησι τῆς πίστεως εἶχε τήν προσευχή. Προσευχόταν ἀθόρυβα, καρδιακά, ἀληθινά. Παρά τήν πολυμέριμη διακονία του, πού δέν

τοῦ ἄφηνε χρόνο γιά τήν πολύωρη πρακτική ἐργασία τῆς προσευχῆς, εἶχε βαθειά μέσα στήν ψυχή του τό θεοποιό δῶρο τῆς ἡσυχίας. Ἡ ὑπομονή του ἦταν καρπός τῆς ἀγάπης του. Ἔκανε πολλή ὑπομονή. Σέ διάφορες περιστάσεις. Τελευταῖα μέ τήν βαρειά ἀσθένεια τοῦ καρκίνου. Δέν βαρυγκόμησε, δέν μᾶς κούρασε, μᾶς εὐχόταν, μᾶς παρηγοροῦσε.

Τρίτη ἀρετή του ἦταν ἡ ταπεινοφροσύνη του. Δέν αὐτοσχεδίαζε. Δέν ἤθελε νά προβάλλη κάτι καινούργιο, ὥστε νά δημιουργήσῃ ἐντυπώσεις, ὀπαδούς, γραμμή, σχολή. Ἦθελε νά γίνεται τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τό μόνο πού τόν ἔθλιβε ἦταν νά μή γίνεται τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Πονοῦσε, ὅταν ἔβλεπε νά βλάπτωνται ψυχές ἀθάνατες καί νά ἐμποδίζωνται ἀπό τόν δρόμο τῆς κατά Χάριν θεώσεως. Ἦρθε στό Ἅγιον Ὅρος μέ μικρή συνοδεία. Δέν ἐπιβλήθηκε στήν παλαιά Ἀδελφότητα. Τήν ἀγκάλιασε. Τήν ἐτίμησε. Τήν ἐστήριξε. Ἔφυγαν τά γεροντάκια ἀναπαυμένα, μέ τήν εὐχή του. Πῆρε καί ἐκεῖνος τήν εὐχή τους. Τό Ἅγιον Ὅρος καί τό ἦθος του ἔγιναν δικό του ἦθος, δικό του φρόνημα. Τό πόνεσε τό Ἅγιον Ὅρος καί δόθηκε στό Ἅγιον Ὅρος.

Τετάρτη ἀρετή του ἦταν ἡ ἐκκλησιαστικότητα τῶν κινήτρων του. Ἡ συνεισφορά του στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δέν ἐξυπηρετοῦσε ἀλλότρια συμφέροντα, δέν ἔκρυβε ἰδιοτέλεια ἢ ὑστεροβουλία. Τά ἔδινε ὅλα γιά τήν Ἐκκλησία. Καί τήν ἡσυχία του, καί τίς δυνάμεις του καί τήν ὑγεία του. Χωρίς νά περιμένει ἀνταπόδοσι ἢ ἀνταμοιβή.

Καί πέμπτη βασική ἀρετή του ἦταν ἡ

διάκρισις, ἡ ὁποία εἶχε δύο ἐκφράσεις: πρῶτον, νά ἐνεργῆ μέ κατά Θεόν εὐγένεια καί φρόνησι, ἔτσι ὥστε καί ὅταν διαφωνοῦσε νά μή προσβάλλῃ, καί δεύτερον νά διακρίνῃ ἀμέσως τά πνεύματα. Ἐγνώριζε πότε ἡ παρέμβασίς του ἦταν ἀναγκαία καί πότε ὄχι, πότε συνέφερε τήν Ἐκκλησία μία ὀξεῖα ἀντίδρασίς του καί πότε ἔπρεπε νά ἐνεργῆσῃ ἡπια. Ἄλλοτε ἐκινεῖτο μέ δυναμισμό, ὅπως οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καί ἄλλοτε μακροθυμοῦσε.

Ἐχοντας αὐτές τίς βάσεις διετέλεσε γιά σαράντα χρόνια ἡγούμενος στήν Ἱερά Μονή Ὁσίου Γρηγορίου στό Ἅγιον Ὄρος, ἀπό τό 1974-2014.

Προσφέρθηκε λοιπόν στήν Ἐκκλησία. Γι' αὐτό μπόρεσε νά προσφέρῃ καί τό ἔργο του στήν Ἐκκλησία. Ἐκδαπανήθηκε, ὥστε ἐμεῖς νά βρισκουμε τόν δρόμο πρός τήν κατά Χάριν θέωσι. Ἄλλοι στόχοι, ὅπως νά γίνουμε καλλίτεροι ἄνθρωποι, ἐπιστήμονες, κ.λπ. δέν ἦταν στό κέντρο τῆς προσφορᾶς του. Καί ὅσοι ἀγῶνες του ἔδειχναν νά προσανατολιζονται σέ ἄλλα θέματα, ὅπως ἠθικῆς, κοινωνικῆς δικαιοσύνης, παιδείας, φιλανθρωπίας κ.λπ., καί αὐτοί γίνονταν μέ στόχο νά μή χάσουμε τήν δυνατότητα τῆς θεώσεώς μας.

2. Ἡ Ποιμαντική του.

Ὁ Γέροντας Γεώργιος γεννήθηκε σέ περιβάλλον μέ βαθειά εὐλάβεια. Ἦταν ἓνα παιδί πού τό προστάτευε ἡ ἴδια ἡ Παναγία. Ἀπό πολύ ἔνωρίς φάνηκε ὅτι εἶχε γεννηθῆ μέ χάρισμα ποιμαντικό. Στά 19 του χρόνια εἶχε συνειδητοποιήσει ὅτι τά παιδιά κινδυνεύουν καί ἔχουν ἀνάγκη ποιμαντικῆς μερίμνης.

Ἄρχισε τήν κατηχητική του δραστηριότητα. Συνέλαβε τήν ἰδέα νά συστήσῃ ἓνα Ἰδρυμα Νεότητος, στό πλαίσιο τῆς ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Παλαιοῦ Φαλήρου. Σ' αὐτό θά εὑρισκαν πνευματική στήριξη οἱ νέοι τῆς ἐνορίας. Ἦταν ἡ δεκαετία τοῦ '50. Ἡ νεολαία τότε ἐπηρεαζόταν ἀπό δύο ἰσχυρά ρεύματα.

Τό ἓνα ρεῦμα ἐρχόταν ἀπό τήν Δύση. Ἕνας νέος τρόπος ζωῆς, ὁ ὁποῖος θεωροῦσε τίς ἠθικές ἐντολές τοῦ Εὐαγγελίου ἀπηρχειωμένες. Τό ἄλλο ρεῦμα ἐρχόταν ἀπό τήν Ἀνατολή. Μία ἀθεϊστική ἰδεολογία, ἡ ὁποία θεωροῦσε τήν πίστι στό Εὐαγγέλιο παλιομοδίτικη νοστοροπία. Οἱ νέοι μέ ταλέντα δέν χρειάζονταν τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία, διότι δῆθεν νόημα στή ζωή τοῦ νέου ἔδιναν ἡ ἐπιστήμη καί οἱ κοινωνικοὶ ἀγῶνες.

Ἡ ψυχὴ τοῦ νεαροῦ τότε Γεωργίου Καψάνη δέν ἄντεχε νά βλέπῃ τοὺς νέους βλαστούς τῆς Ἐκκλησίας νά χάνουν τόν προσανατολισμό τους, ἄλλοτε αἰχμαλωτισμένοι ἀπό τό ἓνα καί ἄλλοτε ἀπό τό ἄλλο ρεῦμα. Γι' αὐτό μέ κόπους καί θυσίες, θαυμαστές γιά τήν ἡλικία του, ἴδρυσε τό Χριστιανικό Ἰδρυμα Νεότητος «Ὁ Παντοκράτωρ». Ἡ Ἐκκλησία στό Παλιό Φάληρο θυμᾶται μέ εὐγνωμοσύνη τόν εὐγενῆ καί θεοφώτιστο βλαστό της.

Ὡς νεαρός θεολόγος ὁ Γέροντας Γεώργιος ἔστρεψε τήν προσοχή του στόν θεολογικό κλάδο πού ἐξέφραζε τήν ἀγαπῶσα καρδιά του. Ἡ Ποιμαντικὴ τῶν Φυλακισμένων ἦτο τό ἀντικείμενο τῆς διδακτορικῆς του διατριβῆς καί οἱ ἐπισκέψεις του στίς Φυλακὲς Ἀηλί-

κων τό ἐφαρμοσμένο μάθημά του στους φοιτητάς τῆς Θεολογικῆς. Ὅμως τόν κέρδισε τελικά ἡ ποιμαντική τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Τήν ἀκαδημαϊκή θέσι ἀντήλλαξε μέ τό μοναχικό σχῆμα καί τήν ἱερωσύνη. Ἔβλεπε τήν ἀνάγκη νά στηρίξη τόν εὐλογημένο λαό μας στήν πατροπαράδοτη εὐσέβεια. Οἱ μεταπτυχιακές του σπουδές στήν Ἀμερική τοῦ εἶχαν δώσει τήν δυνατότητα νά ἀντιληφθῆ τόν ἀνθρωποκεντρισμό (οὐμανισμό) τοῦ δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ. Συνήθιζε νά περιγράφη τόν δυτικό οὐμανισμό μέ ἕνα χαρακτηριστικό γεγονός. Ἔλεγε: «Στήν Ἀμερική εἶδα (ἦταν τό 1966-1967) τό κατάντημα τοῦ ἑτεροδόξου Χριστιανισμοῦ», καί διηγείτο, ὅπως τήν εἶχε ζήσει, μία ἀληθινή ἱστορία: Εἶχε ἐπισκεφθῆ τό Σεμινάριο ἕνας προτεστάντης ἱερεὺς τῆς Ἐπισκοπελιανῆς ἐκκλησίας καί τούς εἶχε κάνει διάλεξι περί τῆς γνωστῆς θεωρίας τοῦ θανάτου τοῦ Θεοῦ. Κάποιος ἀπό τούς φοιτητάς ἐρώτησε τόν ὁμιλητή: «Πιστεύετε ὅτι πέθανε ὁ θεός ἢ ὅτι πέθανε ἡ πίστις στόν Θεό». Ἐκεῖνος ἀπήντησε: «Πιστεύω ὅτι πέθανε ὁ Θεός». «Καί τότε πῶς μπορεῖτε νά εἶστε ἱερεὺς;», ξαναρώτησε ὁ φοιτητής. Ἐκεῖνος ἀπήντησε: «Ρώτησα τόν ἐπίσκοπό μου, ἄν μέ αὐτές τίς ιδέες μπορῶ νά εἶμαι ἱερεὺς, καί μοῦ εἶπε: Στό θέμα αὐτό τά ἔχω καί ἐγώ χαμένα. Κάνε ὅ,τι νομίζεις».

Εἶχε συνειδητοποιήσει τήν ἀνάγκη νά ποιμαίνεται ὁ λαός τῆς Ἐκκλησίας θεανθρωποκεντρικά, Ὁρθόδοξα, μέ τό βίωμα καί τό ἦθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Γι' αὐτό ἔγραψε τό σπουδαῖο ἔργο του «Ἡ Ποιμαντική

διακονία κατά τούς ἰ. Κανόνες». «Ἡ ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πάντοτε βαθύτατα ἐκκλησιολογική», ἔγραφε. Ἐκατοντάδες εἶναι οἱ ἐορταστικές καί ποιμαντικές του ὁμιλίες, ἀπό τίς ὁποῖες φαίνεται ὅτι ὁ Γέροντας ἤθελε νά ζοῦμε τήν Ἐκκλησία ὡς κοινωνία θεώσεως.

Κάθε πρόσωπο πού πλησίαζε τόν Γέροντα ἦταν εἰκόνα Θεοῦ, «κεκελευσμένος Θεός», ὅπως εἶπε ὁ Μέγας Βασίλειος. Κάθε τέτοια ψυχή ὁμως κρύβει μέσα της τόν ἀπεριόριστο δυναμισμό τοῦ «καθ' ὁμοίωσιν». Χρειαζόταν μία θεοειδῆς ἀγάπη γιά νά ἀναδεχθῆ ὁ Γέροντας αὐτές τίς ψυχές. Αὐτή τήν ἀγάπη προσέφερε κατά τήν ποιμαντική του.

Στό κέντρο τῆς ποιμαντικῆς του ἦταν ἡ ἡσυχαστική παράδοση τῆς Φιλοκαλίας, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί τῶν Κολλυβάδων Πατέρων, τούς ὁποίους ἀγαποῦσε, τιμοῦσε καί ἀγωνιζόταν νά μιμηταί καί νά προβάλλη. Συχνά ὁ λόγος του ἦταν περί μετανοίας καί νοερᾶς προσευχῆς. Τόνιζε ὅτι «κάθε μέρα πρέπει νά βάζουμε ἀρχή μετανοίας». Καί συνιστοῦσε νά λέμε «τήν εὐχή». Ἔχει πολλή δύναμι ἡ εὐχή, ἔλεγε. Πολλοί νέοι ἔγιναν μοναχοί κάτω ἀπό τήν πνευματική του καθοδήγησι. Ὁ σύγχρονος Ὁρθόδοξος Μοναχισμός, στό Ἅγιον Ὄρος καί ἀλλοῦ, ὀφείλει στόν Γέροντα, διότι στηρίχθηκε μέ τόν λόγο, τήν γραφίδα καί τό παράδειγμά του.

Ὁριμος στήν σωματική καί στήν πνευματική ἡλικία ὁ Γέροντας προσέφερε τήν ποιμαντική του πείρα στόν Γυναικεῖο Μοναχισμό. Μεγάλα γυναικεῖα κοινόβια καί ἄλλα μικρότερα μο-

ναστηράκια δέχθηκαν τήν ποιμαντική του φροντίδα. Στήριζε τίς Γερόντισσες στό ἔργο τους καί τίς μοναχές στόν προσωπικό τους ἀγώνα. Στό σημεῖο αὐτό ἡ προσφορά του στήν Ἐκκλησία μοιάζει μέ τήν προσφορά τοῦ ἁγίου Νεκταρίου.

3. Ἀνάχωμα στόν οὐμανισμό.

Ὁ οὐμανισμός κατά κύματα ἐπιτίθεται στήν Ἐκκλησία καί ἀφήνει στό σῶμα της βαθεῖες πληγές. Κάθε αἵρεσις, παλαιά καί νέα, εἶναι οὐμανισμός. Κάθε μορφή ἀθεΐας εἶναι οὐμανισμός. Βγαίνει ἀπό τό κέντρο τῆς ζωῆς μας ὁ Θεάνθρωπος καί μπαίνει ὁ ἄνθρωπος, ὁ αὐτονομημένος ἄνθρωπος. Κάθε ἐπόμενο κύμα τοῦ οὐμανισμοῦ ἔρχεται νά προσθέσῃ νέα συντρίμια σέ ἐκεῖνα πού δημιούργησε τό προηγούμενο κύμα. Ὁ Γέροντας ἀντιπαρατάχθηκε δυναμικά στόν ξενόφερτο οὐμανισμό τήν δεκαετία τοῦ '80. Ἐκανε τότε πολλές ὁμιλίες γιά τό ζήτημα αὐτό σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα, μέχρι τήν Κύπρο. Θαυμαστές ἦταν καί οἱ ὁμιλίες πού εἶχε ἐκφωνήσει σέ αὐτόν τόν πάνσεπτο ναό. Ἀθεϊστικές δυνάμεις ἐπιχείρησαν τήν ἐποχή ἐκεῖνη νά ἀνατρέψουν μέ σειρά νομοθετημάτων ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπό τήν Ὁρθόδοξη εὐσέβειά μας. Στό Ε΄ Πανελλήνιο Θεολογικό Συνέδριο τό 1982, ἔλεγε: «Τώρα χρειάζεται μαρτυρία καί ὁμολογία τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καί τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως τοῦ λαοῦ μας. Εὐρισκόμεθα πρό ἐνός νέου ἀρειανισμοῦ, νέας εἰκονομαχίας, νέου βαρλαμισμοῦ, νέου

ιδεολογικοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ, νέου ἀπανθρώπου “ἀνθρωπισμοῦ”... Σέ αὐτή τήν κρίσιμη ὥρα γιά τόν ἄνθρωπο καί τόν ἑλληνισμό, ἡ Ὁρθοδοξία ὄχι μόνο δέν πρέπει νά περιορισθῇ καί ἐξοβελισθῇ ἀπό τήν ἐθνική ζωή καί τήν παιδεία μας, ἀλλά πρέπει νά ἀναζητηθῇ καί φανερωθῇ ὡς ἡ μόνη ἐλπίδα τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου»¹.

Μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς του ἀγωνίσθηκε κατά τοῦ οὐμανισμοῦ. Ἀπό τό κρεβάτι τῆς ἀσθενείας του, ἕξι μῆνες πρῖν τήν κοίμησί του εἶπε τόν περίφημο λόγο: «Τό νέο πρόγραμμα σπουδῶν γιά τά θρησκευτικά εἶναι ὁδηγός πρὸς τήν πανθηροσκεία».

4. Ἡ στάσις του ἀπέναντι στόν θρησκευτικό οὐμανισμό.

Εὐρισκόμενος ὁ Γέροντας στήν Ἀμερική γιά τίς μεταπτυχιακές του σπουδές καί ἔχοντας γνωρίσει ἀπό κοντά τό πνεῦμα καί τό ἦθος τοῦ ἑτεροδόξου χριστιανικοῦ κόσμου, συνειδητοποίησε καί μία ἀκόμη πραγματικότητα: «Ὅτι ὁ τρόπος πού οἱ ἑτερόδοξοι Χριστιανοί ἀναζητοῦσαν τήν μεταξύ τους ἐνότητα δέν ἦταν ὑγιής. Οἱ προθέσεις, τά κίνητρα καί οἱ στόχοι ἦσαν ἐνδεχομένως εὐγενῆ, ἀλλά πάντως ἀνθρώπινα, οὐμανιστικά, τοῦ παρόντος αἰῶνος, χωρίς γεύση τῆς ἐν Χριστῷ θεώσεως.

Πόθος τοῦ Γέροντα ἦταν ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι νά καλλιιεργήσουμε τήν αὐτοσυνειδησία μας, ὅτι μόνον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας εἶναι ἡ Μία,

1. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Ὁρθοδοξία καί Οὐμανισμός – Ὁρθοδοξία καί Παπισμός, ἔκδοσις 4η, Ἅγιον Ὅρος 1998, σελ. 45-46.

Ἄγια, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία. Καί προσευχή του ἦταν οἱ ἐτεροδόξοι νά εὑρουν τόν δρόμο πρὸς τήν ἐπίγνωσι τῆς Ἀληθείας καί τήν θέωσι, τήν ὁποίαν ἀγνοοῦν καί στεροῦνται. Ἐγραψε πολλά ἄρθρα καί ἔκανε πολλές ἀναφορές σέ βιβλία καί ὁμιλίες του γιά τό θέμα αὐτό. Θά σᾶς διαβάσω μία συγκινητική ἀναφορά του, ἡ ὁποία ὑπάρχει στόν πρόλογό του στό βιβλίο «Ἡ θέωσις ὡς σκοπός τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου», βιβλίο τό ὁποῖο πλέον θεωρεῖται κλασικό. Λέγει λοιπόν μέ ὕφος προσευχητικό: «Ἐλεήμων Κύριε, εὐδόκησε ἐν τῇ ἀπειρῶ ἀγάπῃ Σου, νά μᾶς ἀξιώσης νά εἰσεέλθουμε στήν ὁδὸ τῆς θεώσεως, πρὶν νά ἀπέλθουμε ἀπό τόν παρόντα πρόσκαιρο κόσμο. Ἐλεήμων Κύριε, ὁδήγησε στήν ἀναζήτησι τῆς θεώσεως τούς Ὁρθοδόξους ἀδελφούς μας, πού δέν χαίρονται, γιατί ἀγνοοῦν τό μεγαλεῖο τῆς κλήσεως των ὡς “κεκελευσμένων θεῶν”. Ἐλεήμων Κύριε, ὁδήγησε καί τά βήματα τῶν ἐτεροδόξων Χριστιανῶν στήν ἐπίγνωσι τῆς Ἀληθείας Σου, γιά νά μή μείνουν ἔξω τοῦ Νυμφῶνος Σου, στερημένοι τῆς Χάριτος τῆς θεώσεως. Ἐλεήμων Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς καί τόν κόσμον Σου! Ἀμήν».

Αὐτήν τήν πτυχή τῆς προσφορᾶς τοῦ Γέροντος τήν θεωρῶ ἀπό τίς σημαντικότερες.

5. Ἡ Ἱεραποστολή.

Ἦταν περὶ τά τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ ᾽80, ὅταν ὁ ἅγιος Παῖσιος ὁ Ἁγιορείτης ἔστειλε τόν νεαρό Θεσσαλονικέα Ἰωάννη Ἀσλανίδη στόν μακαριστό Γέροντα Γεώργιο, λέγοντας: «Πήγαινε καί ἐκεῖνος θά σέ καθοδηγήσει».

Ὁ νεαρός Ἰωάννης Ἀσλανίδης ἔγινε ὁ μετέπειτα φλογερός ἱεραπόστολος τοῦ Ζαῖρ Κοσμᾶς Γρηγοριάτης, ὁ ὁποῖος ἐπεσφράγισε τό ἔργο του μέ τόν μαρτυρικό του θάνατο ἐκεῖ στήν καρδιά τῆς Ἀφρικήs.

Ἡ προσφορὰ τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γεωργίου ἦταν νά συντονίζῃ, νά ἐμπυχῶνῃ, νά ἐπιβλέπῃ, νά παρηγορῇ, νά χειρίζεται καταστάσεις πού ἀπαιτοῦσαν διάκρισι καί πνευματική ὠριμότητα, νά προσφέρῃ καταλλήλους μοναχούς καί δυνάμεις, ὥστε τό ἔργο ἐκεῖ νά ἀποδώσῃ καρπούς.

6. Τό κύκνειο ᾄσμα του: ἡ ἐνότης.

Θά τελειώσω, ἀφοῦ διαβάσω λίγες παραγράφους ἀπό τίς τελευταῖες ὑποθήκες τοῦ Γέροντος Γεωργίου, πού ἀφοροῦν τήν ἐνότητα. Μέ τήν τελευταία αὐτή πρᾶξι τῆς ζωῆς του ἐσφράγισε τήν ποιμαντική του. Τό κύκνειο ᾄσμα του, ἡ τελευταία του προσφορὰ στήν Ἐκκλησία, ἦταν ἡ προτροπή γιά τήν ἐνότητα, τήν ἀγιοπνευματική ἐνότητα. Ἦταν Φεβρουάριος τοῦ 2014. Εἶχε ἀποφασίσει νά παραδώσῃ τήν σκυτάλη στόν διάδοχό του. Προετοιμάζοντας τήν Ἀδελφότητα εἶπε:

«Παρακαλῶ τό Πανάγιο Πνεῦμα νά μέ φωτίσῃ, νά σᾶς πῶ αὐτό πού εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ γιά τήν ζωὴ μας... Ἐπιγραμματικά θά πῶ τό ἐξῆς: Μία ἀδελφότης ἐνωμένη μοιάζει μέ τόν Παράδεισο. Μία ἀδελφότης διχασμένη μοιάζει μέ τήν Κόλασι. Γι' αὐτό, πατέρες, ἄς ἀγωνισθοῦμε νά κρατήσωμε τήν ἐνότητα.

Ἐγώ μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ, καίτοι

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΟΣΧΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΡΩΣΣΙΩΝ

Ἀριθμ. Πρωτ. 01/3270

Ἐν Μόσχᾳ, τῆ 1ῃ Ἰουνίου 2016

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης
κῶ Ἀνθίμῳ

Σεβασμιώτατε, ἀγαπητέ Δέσποτα,
Χριστός Ἀνέστη!

Αἰσίως ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί τῆς Θεσσαλονίκης ἐπανακάμψας εἰς τήν Μόσχαν ἤθελον ὅπως ἐκφράσω Αὐτῇ τήν ἐγκάρδιόν μου εὐγνωμοσύνην διά τήν δοθεῖσαν εὐκαιρίαν ἵνα προσκυνήσω τά ἱερά σεβάσματα τῆς Ἐδρας Αὐτῆς καθὼς καί διά τήν παρασχεθεῖσαν φιλοξενίαν καί τήν ἐπιφυλαχθεῖσαν θερμὴν ὑποδοχὴν ἐμοί καί τῇ συνοδείᾳ μου.

Δραπτόμενος τῆς εὐκαιρίας ὀλοφύχως εὐχόμαι Αὐτῇ δυνάμεις, βοήθειαν παρά Θεοῦ καί πρόοδον εἰς τήν περαιτέρω Ἀρχιερατείαν Αὐτῆς εἰς δόξαν τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας.

Μετά τῆς ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι ἀγάπης, διατελῶ.

† Ὁ Μόσχας καί Πασῶν τῶν Ρωσσιῶν
Κύριλλος

ἄμαρτωλός καί ἀνάξιος, σᾶς παραδίδω τήν ἀδελφότητα ἐνωμένη. Κρατήστε την. [...] Καί τώρα σᾶς παραδίδω ὅλους στήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί στό πλούσιον ἔλεός Του. Συγχωρήστε με, πατέρες, γιά τά λάθη μου καί γιά τίς ἀδυναμίες μου. Σᾶς ἀγαπῶ ὅλους... Σᾶς εὐχόμαι ὁ Θεός νά σᾶς σκεπάξῃ, νά σᾶς στηρίξῃ, νά σᾶς ἀγιάξῃ καί νά σᾶς κρατήσῃ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σας πιστούς καί ἀγαθοὺς δούλους Του... Ἡ Παναγία νά μᾶς οἰκονομήσῃ ὅλους καί νά

μᾶς ἀξιῶσῃ νά ἔχουμε καλή ἀντάμωσι στόν Παράδεισο».

Αὐτό τό προσκλητήριον γιά ἀγιοπνευματική ἐνότητα ἔδειξε τήν πνευματική του ὠριμότητα. Μέ τέτοια ὠριμότητα ἀνεχώρησε γιά τήν ἀτελεύτητη Βασιλεία τοῦ Θεοῦ στίς 8 Ἰουνίου 2014, στά 79 του χρόνια. Τήν εὐχή του νά ἔχουμε, ὅπως καί τίς εὐχές τῶν ἁγίων Γερόντων, τοὺς ὁποίους τιμήσαμε σήμερα.

Σᾶς εὐχαριστῶ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ἐν Χίῳ τῇ 24ῃ Ἰουνίου 2016

Πρὸς
Τόν Παναγιώτατον Μητροπολίτην
Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμον
Εἰς Θεσσαλονίκην

*Τό Γενέθλιον τοῦ Προδρόμου καί
Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, Ἀθανασίου
Παρίου τοῦ ἐν Χίῳ*

Παναγιώτατε,

Μέ πνευματικό ἐνθουσιασμό ἐλάβαμε καί μέ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον διεξήλαμε τό πόνημά Σας «Ἐκκλησιολογικά καί Ἑλληνοεθνικά Σύμμεικτα», τό ὁποῖο μέ εὐγενῆ διάθεση μᾶς ἀποστείλατε.

Τό ἔργον αὐτό ἔρχεται ὡς συνέχεια σειρᾶς σχετικῶν κειμένων, πού ἐξεδώσατε καί ἐμελετήσαμε ἀπό τά χρόνια τῆς περικλεοῦς Ἀρχιερατικῆς Διακονίας Σας στήν Ἀλεξανδρούπολη.

Στίς σελίδες καί αὐτοῦ τοῦ πονήματος ὁ ἀναγνώστης διακρίνει τήν ἄρρηκτη σύζευξη τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ὁποία στεργῶς ἐρείδεται στήν Ὁρθόδοξο Θεολογική Γραμματεία.

Ἀπό τήν μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν Πατερικῶν κειμένων γίνεται σαφές, ὅτι στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί Παράδοση ἡ οἰκουμενικότητα δέν καταργεῖ τήν ἐθνική συνείδηση καί οἱ πανανθρώπινες ἀξίες συμπορεύονται θαυμάσια μέ τόν ὑγιῆ πατριωτισμό. Στό Δευτερονόμιο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης διαβάζουμε ὅτι «ὅτε διεμέριζεν ὁ Ὑψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱούς Ἀδάμ, ἔστησεν ὄρια ἐθνῶν κατά ἀριθμόν ἀγγέλων Θεοῦ», δηλαδή διδασκόμαστε ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἔθνους καί τῆς πατρίδος εἶναι ἐντεταγμένη μέσα στό σχέδιο τῆς Θείας Προνοίας καί δέν ἐμφανίζεται ὡς σύμπτωμα τῆς ἁμαρτωλότητος τοῦ ἀνθρώπου. Τό ἴδιο μᾶς βεβαιώνει καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἀπό τόν Ἄρειο Πάγο τῶν Ἀθηνῶν διακηρύσσει ὅτι ὁ Θεός ὄρισε «τάς ὁροθεσίας», δηλαδή τά σύνορα τῆς κατοικίας τῶν ἐθνῶν. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ καθηγητής Εὐ. Θεοδώρου ἡ περίφημη ρῆση τοῦ Παύλου ὅτι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδέ Ἑλληνας» δέν ὑποδηλώνει κατάργηση τῶν

ἐθνικῶν ἰδιαιτεροτήτων ἐπὶ γῆς, ὅπως τό «οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ» δέν αἴρει τὴν μεταξὺ τῶν φύλων ἐπίγεια διαφοροποίηση. Καὶ οἱ δύο αὐτές ρήσεις ἀναφέρονται στὴν σχέση μετὸν Θεοῦ καὶ στὴν δυνατότητα σωτηρίας ὄλων τῶν ἀνθρώπων.

Ἐποκρύπτει μονοφυσιτικές τάσεις ἢ παρασιώπηση τῆς θεανθρωπίνης δομῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ὁποία κατὰ τὴν Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς Ἐφεσίους εἶναι πρόσληψη καὶ «ἀνακεφαλαίωσις» ὄχι μόνον τῶν οὐρανίων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγείων. Στό πνεῦμα αὐτό ἐντάσσεται ἡ ἐντολή τοῦ Μεγάλου Βασιλείου «τὴν ἐνεγκοῦσαν πατρίδα ἴσα γονεῦσιν τιμᾶν», τὴν ὁποία ἀπέδωσε μετὰ ἐκλαϊκευμένο τρόπο ὁ Ὅσιος Παῖσιος ὁ Ἀγιορείτης λέγοντας: «Καὶ ἡ πατρίδα εἶναι μία μεγάλη οἰκογένεια». Ὅταν λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πολιτιστικῆς ταυτότητος τοῦ ἔθνους μας δέν σημαίνει ὅτι ὑποτιμᾷ ἢ μισεῖ τὰ ἄλλα ἔθνη, ὅπως ἀκριβῶς ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς γονεῖς μας δέν σημαίνει ὅτι μισοῦμε τοὺς γονεῖς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἀποδέχεται τὸν πατριωτισμὸ καὶ τὴν ἀνάγκη κάθε ἔθνους νὰ ζῆ μετὰ εἰρήνη, ἐλευθερία, ἐθνική ἀξιοπρέπεια. Ὁ ἀγώνας τῆς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς γλωσσικῆς καὶ πολιτιστικῆς μας ἰδιοπροσωπίας δέν ἔχει ὡς ὑπόβαθρο τὴν ἐθνική ἀλαζονεία, ἀλλὰ τὴν δημοκρατική ἀρχή, τὴν ὁποία ἀποδέχεται καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις, περὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἐθνικῆς ταυτότητος κάθε λαοῦ. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὁ ἀκραῖος ἐθνικισμὸς, πού ὀρθώνει τεῖχη μετὰ τῶν λαῶν, εἶναι ἐξ ἴσου καταδικαστέος, ὅπως καὶ ὁ ἄπατρις διεθνισμὸς πού θέλει νὰ ἰσοπεδώσει τὴν ἐθνική ἰδιαιτερότητα κάθε λαοῦ. Ἡ οἰκουμένη κότητα τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας δέν ἔχει καμμία σχέση μετὰ τὴν ἰσοπέδωση τῶν πολιτισμῶν, πού ἐπιζητοῦν οἱ ὀπαδοὶ τῆς ὑλιστικῆς παγκοσμιοποιήσεως. Ἄν θέλουμε νὰ ἀναζητήσουμε τὸν «νέο ἐκκλησιαστικὸ λόγον» θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι αὐτός ὁ λόγος θὰ εἶναι πράγματι Ὁρθόδοξος καὶ ἐκκλησιαστικὸς καὶ ὄχι βασισμένος σὲ ἐφήμερα φιλοσοφικά ρεύματα καὶ σὲ πολιτικά ἰδεολογήματα.

Μετὰ αὐτές τίς σκέψεις συγγαίρουμε τὴν Παναγιότητά Σας καὶ προσευχόμενοι στὸν Τριαδικὸ Θεὸ νὰ Σᾶς κρατεῖ ὑγιῆ, πνευματικά καὶ σωματικά, διατελοῦμε

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης
Ἐλάχιστος ἐν Ἀρχιερεῦσι
† Ὁ Χίου Μᾶρκος

23 πόλεις, 20.000 χιλιόμετρα...

*Τό οδοιπορικό του Ἀποστόλου Παύλου, πρὶν ἀπὸ 2.000 χρόνια,
καταγράφει μιά νέα σειρά ἱστορικοῦ ντοκιμαντέρ*

Τῆς ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΡΑΪΟΥ

Ὅταν ὁ πιστός λαός ἀναφέρεται στὸν Ἀπόστολο Παῦλο, τοῦ δίνει τὸ ὄνομα «ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἔναν». Γιατί ὁ μεγάλος ἐκεῖνος διώκτης τοῦ Χριστιανισμοῦ, πού μεταστράφηκε ὅταν τὸν συνέτριψε ἡ ἐμπειρική συνάντησή του μετὰ τὸν Ἰησοῦ στὸν δρόμο πρὸς τὴ Δαμασκό, ἦταν ὁ πρῶτος πού τὸν διέδωσε στὰ ἔθνη. Τί μέλλον θὰ εἶχε ἄραγε ὁ Χριστιανισμός ἐάν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δέν τὸν ἔβγαζε ἔξω ἀπὸ τὰ στενά ὄρια τῆς Παλαιστίνης, ἰδρύοντας τὶς πρῶτες ἐκκλησίες σὲ πόλεις πού ἀποτελοῦσαν μεγάλα κέντρα τῆς ἀχανοῦς ρωμαϊκῆς οἰκουμένης; Καμία δίωξη, προπηλακισμός ἢ λιθοβολισμός, οὔτε ἡ ἀσθένεια πού τὸν ταλαιπωροῦσε, δέν ἀνέκοψαν τὴν ὁρμὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὁποῖος μέσα σὲ 20 χρόνια κάλυψε συνολικὴ ἀπόσταση 20.000 χιλιομέτρων.

Τό οδοιπορικό αὐτό καταγράφει ἡ νέα σειρά ἱστορικοῦ ντοκιμαντέρ «Στὰ βήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου», μιά συμπαραγωγή τοῦ ΟΤΕ TV καὶ τῆς White Fox, σὲ σκηνοθεσία Γρηγόρη Καραντινάκη. Ἀφηγητὴς εἶναι ὁ Στέλιος Μάινας. Πρόκειται γιὰ ἓνα road movie πού ταξιδεύει σὲ 23 πόλεις, ἀλλὰ καὶ σὲ ἐρειπωμένα μνημεῖα στὴ μέση τοῦ πουθενά, ἀκολουθώντας τὶς διαδρομὲς τοῦ Ἀποστόλου σὲ Ἑλλάδα, Κύπρο, Ἰσραήλ, Συρία, Τουρκία, Λίβανο καὶ Ἰταλία. Ἀναπτύσσεται σὲ ἔξι

ἐπεισόδια καὶ ἡ πρώτη τηλεοπτικὴ μετάδοση θὰ γίνεῖ ἀπὸ τὸ ΟΤΕ History στὶς 29 Ἰουνίου, ἡμέρα ἐορτῆς τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Τὴν ἐπόμενη ἡμέρα, 30 Ἰουνίου, θὰ γίνεῖ ἐπίσημη παρουσίαση τῆς σειρᾶς στὴ Ρώμη, τὸν τόπο ὅπου μαρτύρησε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐπὶ Νέρωνος, περὶ τὸ ἔτος 67.

«Ἐκεῖνο πού προσπαθήσαμε νὰ ἀποτυπώσουμε εἶναι τὸ δραματικὸ στοιχεῖο τῆς σύγκρουσης τοῦ ἥρωα μετὰ τὸν ἑαυτό του καὶ μετὰ ὀλόκληρη αὐτοκρατορία», λέει ὁ κ. Καραντινάκης. Στὴν ἐρώτησὴ τί θυμᾶται περισσότερο ἀπὸ τὰ γυρίσματα, ἀπάντησε: «Ἐνα ντοκιμαντέρ γιὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο ἀναμενόμενο ἦταν νὰ ἀντιμετωπίσει δυσκολίες, ὅπως καὶ ὁ ἥρωάς του, ἀφοῦ ταξιδέψαμε σὲ περιοχὲς μὲ ἔντονα προβλήματα. Στὴ Συρία μπορέσαμε νὰ μποῦμε μόνο στὴ Δαμασκό, τὰ στρατιωτικὰ μπλόκα σὲ Ἰσραήλ καὶ Λίβανο δημιουργοῦν αἴσθησι ἐμπόλεμης ζώνης, ἐνῶ τὴν ὥρα τῶν γυρισμάτων στὴν Ἁγία Σοφία, στὶς 12 Ἰανουαρίου, ἔγινε δίπλα μας, στὴν πλατεία Σουλταναχμέτ, τὸ τρομοκρατικὸ χτύπημα πού ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς 10 ἀνθρώπων».

«Θαυμαστά» γεγονότα

Διανύοντας χιλιάδες χιλιόμετρα, ἀναμενόμενα εἶναι καὶ κάποια «θαυ-

μαστά» γεγονότα, όπως ή ιστορία της κυρίας Δήμητρας, την οποία μοιράστηκε μαζί μας ή κ. Αναστασία Μάνου, διευθύνουσα σύμβουλος και παραγωγός της White Fox. «Ο Τουρκος αρχαιολόγος πού μās πήγε στή φυλακή του Άποστόλου Παύλου, μή επισκέψιμη ακόμη, στον αρχαιολογικό χώρο της Έφέσου, μās είπε ότι επί 70 όλόκληρα χρόνια ή κυρία Δήμητρα, Ρωμιά βεβαίως, πήγαινε μέ τή σκούπα της και καθάρριζε τόν χώρο. Η ιστορία της δέν υπάρχει στο ντοκιμαντέρ, αφού ή κυρία Δήμητρα πέθανε πέρυσι, σέ ηλικία 101 ετών. Έχει όμως καταγραφεί από τόν Τουρκο αρχαιολόγο πού της πήρε συνέντευξη, έντυπωσιασμένος από τήν πίστη και τήν άφοσίωσή της». Τήν ιστορική και θεολογική έπιμέλεια της σειράς ανέλαβε ομάδα θεολόγων-ιστορικών της Ίερās Μονής Άγίου Διονυσίου έν Όλύμπω, ένω πολύτιμες έρμηνείες για τό έργο του Άποστόλου Παύλου καταθέτουν ιεράρχες της Όρθόδοξης Έκκλησίας και θεολόγοι έγνωσμένου κύρους, ακαδημαϊκοί και πανεπιστημιακοί δάσκαλοι.

«Μέ τά σημερινά δεδομένα, ό Άπόστολος Παύλος είναι όλίγον τί έπαναστάτης», λέει στο ντοκιμαντέρ ό Αρχιεπίσκοπος Άθηνών και Πάσης Έλλάδος Ίερώνυμος. «Είναι εκείνος πού στή Σύνοδο τών Άποστόλων είπε ότι ή διδασκαλία του Χριστού δέν είναι για μία όρισμένη κατηγορία ανθρώπων, δηλαδή τούς Ίουδαίους, τούς Έβραίους. Είναι για όλον τόν κόσμο, και για τούς έθνικούς, δηλαδή τούς ειδωλολάτρεις. Αυτό έγινε σημεϊο συγκρούσεως μεταξύ τών Άποστόλων. Από τότε ό

Άπόστολος Παύλος έβαλε στόχο του να βρει τούς Έλληνες, τούς έθνικούς».

Τό θέμα πού έπέλυσε ή πρώτη Άποστολική Σύνοδος της Ίερουσαλήμ, τό έτος 48, χάρη στο άνοιχτό μυαλό του Άποστόλου Παύλου, ήταν ή άποδοχή τών έθνικων στον Χριστιανισμό, χωρίς να απαιτείται από αυτούς να τηρούν τόν μωσαϊκό νόμο, αξίωση πού τούς έβρισκε αντίθετους. Χωρίς αυτό τό άνοιγμα, ό Χριστιανισμός μπορεί να έμενε ή θρησκεία μιας ομάδας πιστών μέσα στον ιουδαϊκό κόσμο. Αύτή όμως είναι μία ανθρώπινη υπόθεση, θά πεί ή Έκκλησία, ένω ό Χριστιανισμός είναι υπόθεση του Θεού, πού «έξαπέστειλε τόν Υϊόν αυτού», όταν ήρθε τό πλήρωμα του χρόνου.

Έδώ μπαίνουν οι Έλληνες. Όπως μās είπε ό κ. Ίωάννης Καραβιδόπουλος, όμότιμος καθηγητής Έρμηνείας της Καινης Διαθήκης στο Άριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, «τό πλήρωμα του χρόνου μπορεί να σημαίνει ότι ό κόσμος είχε κυριευτεί πλήρως από τό κακό. Όστόσο, τό πλήρωμα του χρόνου μπορεί να ήταν επίσης ό ένοποιημένος διοικητικά και πολιτιστικά έλληνορωμαϊκός κόσμος, όπου όλοι μιλούσαν τήν έλληνική γλώσσα, στοιχειά πού βοήθησαν στή διάδοση του Χριστιανισμού».

Έχοντας γεννηθεί στήν Ταρσό της Κιλικίας (μεταξύ 5-15 μ.Χ.), ό Άπόστολος Παύλος, Ίουδαίος στήν καταγωγή αλλά και Ρωμαίος πολίτης, μεγάλωσε σέ περιβάλλον μέ έλληνικό πολιτισμό, αφού ή γενέτειρά του ήταν μεγάλο κέντρο του έλληνιστικού κόσμου.

συνέχεια στή σελίδα 38 ➔

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΓΡΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

Τοῦ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΟΛΕΒΑ

Πολιτικοῦ Ἐπιστήμονος

ΑΝΗΚΩ στή γενιά ἐκείνη πού μεγάλω-
σε κυρίως μέ τό ἐξωσχολικό βιβλίο
καί μέ τή μαγεία τοῦ ραδιοφώνου. Γνώ-
ρισσα τήν τηλεόραση ὅταν πλέον εἶχα γοη-
τευθεῖ ἀπό τή μυρωδιά τοῦ τυπωμένου
χαρτιοῦ καί ἔτσι δέν στερήθηκα τήν ἀπό-
λαυση τοῦ διαβάσματος, ὅπως δυστυχῶς
τήν στεροῦνται τά περισσότερα παιδιά
τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ Πηνελόπη Δέλτα μᾶς
βοήθησε νά μάθουμε πολλά γιά τήν ἱστο-
ρία τοῦ Βυζαντίου (Ρωμανίας) καί γιά
τόν Μακεδονικό Ἀγώνα. Τά «Μυστικά
τοῦ Βάλτου» μέ εἶχαν συναρπάσει. Μέ τό
μυαλό μου περιπλανήθηκα ἐπί μήνες στά
βουνά καί στίς λίμνες τῆς ἀγαπητῆς μου
Μακεδονίας, ἀπό τήν ὁποία καί κατάγο-
μαι. Οἱ ἀγωνιστές μέ τίς πλάβες (πλοιά-
ρια χωρίς καρίνα), ἡ δασκάλα κυρία
Ἡλέκτρα, ὁ ἔφηβος Ἀποστόλης, ὁ σλα-
βόφωνος μικρός Γιοβάν, καί πρωτίστως
ὁ Καπετάν Ἄγρας μέ εἰσήγαγαν μυστα-
γωγικά στό μεγαλεῖο τῆς πανεθνικῆς

ἐκείνης προσπάθειας τοῦ 1903-1908.

Κάθε χρόνο, λοιπόν, στίς 7 Ἰουνίου
κλίνω εὐλαβικά τό γόνο στή μνήμη τοῦ
νεαροῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ ἀπό τούς Γαρ-
γαλιάνους Μεσσηνιας, τοῦ Σαράντου
Ἀγαπηνοῦ ἢ καπετάν Ἄγρα καί τοῦ Να-
ουσαίου συνεργάτη του, τοῦ Ἀντώνη
Μίγγα. Ἀπαγχονίσθηκαν τό 1907 ἀπό
τούς Βουλγάρους κομιτατζήδες τοῦ Ζλα-
τάν σέ μία καρυδιά κοντά στήν Ἔδεσσα.
Ἐκεῖ βρίσκεται σήμερα τό χωριό Ἄγρας
καί τό μνημεῖο τῆς θυσίας τους. Ἐκεῖ
τούς θρήνησαν οἱ ἐντόπιες Μακεδόνισ-
σες γυναῖκες. Ἐκεῖ τούς τίμησε μέ τρισά-
γιο καί ὁμιλία ὁ μακαριστός Ἀρχιεπί-
σκοπος Χριστόδουλος, τόν Ἰούνιο τοῦ
2007, ἀκριβῶς στή συμπλήρωση τῶν 100
χρόνων ἀπό τόν μαρτυρικό θάνατό τους.

Ὁ Μακεδονικός Ἀγώνας ἐξέφρασε
τήν ἐπιθυμία τῶν ἐντοπίων Μακεδόνων
νά ἀπελευθερωθοῦν ἀπό τούς Ὄθωμα-
νοῦς, ἀλλά νά μὴν περάσουν ὑπό τήν

23 πόλεις, 20.000 χιλιόμετρα...

➔ *συνέχεια ἀπό τήν σελίδα 37*

Κατεῖχε τήν ἑλληνική γλώσσα, ἐνῶ στή
συνέχεια ἔλαβε ἰουδαϊκή παιδεία, δί-
πλα στόν ὀνομαστό νομοδιδάσκαλο
Γαμαλιήλ. Πολύτιμα ἐφόδια γιά τόν με-
γαλοφυή Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν, πού
ἄλλαξε, ὅσο λίγοι, τήν πορεία τῆς ἀν-
θρωπότητας. Ἔχοντας ἰουδαϊκή παι-
δεία, ἤξερε πῶς νά ἀπευθυνθεῖ στίς
ἰουδαϊκές κοινότητες, ἐνῶ ἡ ἑλληνική

γλώσσα ἦταν τό ἐργαλεῖο μέ τό ὁποῖο
προσέγγιζε τούς ἐθνικούς. Σέ αὐτήν
ἔγραψε τίς ἐπιστολές, μέ τίς ὁποῖες
ἀπαντοῦσε στίς ἐρωτήσεις πού τοῦ
ἔθεταν οἱ πιστοί τῶν ἐκκλησιῶν πού
εἶχε ιδρύσει. Οἱ Ἐπιστολές πρὸς Θεσ-
σαλονικεῖς, τά πρῶτα κείμενα τοῦ πρῶ-
του αὐτοῦ θεολόγου τοῦ Χριστιανι-
σμοῦ, εἶναι καί τά πρῶτα κείμενα τῆς
Καινῆς Διαθήκης.

ἐξουσία τοῦ τότε ἰσχυροῦ βουλγαρικοῦ μεγαλοϊδεατισμοῦ. Ἀπό τό 1878 οἱ Ἑλληνες Μακεδόνες ἀγωνίζονται γιά τήν ἑνταξή τους στή Μητέρα Ἑλλάδα. Ἡ κυβέρνηση τῶν Ἀθηνῶν ἀφυπνίσθηκε μετά τόν θάνατο τοῦ Παύλου Μελά, ἀξιωματικοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ, ὁ ὁποῖος φονεύθηκε ἀπό τουρκικό ἀπόσπασμα στή Στάτισια, σημερινό χωριό Μελάς, τῆς Καστοριάς. Ἡ πανεθνική προσπάθεια ξεσήκωσε Μητροπολίτες, Ἡγουμένους, δασκάλους καί δασκάλες, ἐμπόρους, λογίους, ἀγρότες ἀπό τή Μακεδονία καί πολλούς ἐθελοντές ἀπό τήν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα. Ὑπό τήν εὐφυή καί συνετή διεύθυνση δύο διπλωματῶν, τοῦ Ἰωάννου Δραγοῦμη καί τοῦ Λάμπρου Κορομηλά, ὅλες οἱ δυνάμεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ συντονίσθηκαν γιά νά βοηθήσουν τήν τουρκοκρατούμενη καί ἀπειλούμενη ἀπό τούς κομιτατζήδες (ἐνόπλους Βουλγάρους) γῆ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Μεταξύ τῶν ἐθελοντῶν ἦταν καί ὁ Σαράντης Ἀγαπηνός. Εἰσηλθε κρυφά στή Μακεδονία μέ τό ψευδώνυμο Τέλλος Ἄγρας καί μαζί μέ τό ἔνοπλο σῶμα του ἀνέλαβε τή μάχη κατά τῶν κομιτατζήδων στόν φοβερό Βάλτο τῶν Γιαννιτσῶν. Σήμερα ὁ Βάλτος ἔχει ἀποξηρανθεῖ καί στή θέση τοῦ ἔλους καί τῶν κουνουπιῶν βλέπουμε μία εὐφορη πεδιάδα. Τότε ὁ Βάλτος ἤλεγχε τή διαδρομή Ἑλλήνων, Βουλγάρων καί Τούρκων ἀπό τή Θεσσαλονίκη πρός τή Δυτική Μακεδονία καί πρός τά Βιτώλια (Μοναστήρι). Ἐπρεπε νά ἐλέγχεται ἀπό Ἑλληνες ἀξιωματικούς καί ἀπό τούς ἐντοπίους Μακεδόνες. Ἡ Πηνελόπη Δέλλα μᾶς περιγράφει γλαφυρά τίς δύσκολες συνθήκες διαβίωσης καί ἀγῶνος.

Μετά ἀπό πολλές μάχες μέ τούς κομιτατζήδες τοῦ Βάλτου ὁ Ἄγρας τραυματί-

σθηκε στό χέρι. Ἦλθε στή Νάουσα γιά νά ἀποθεραπευθεῖ μέ τή βοήθεια τοῦ λαμπροῦ πατριώτη γιατροῦ Ζαφειρίου Λόγγου. Ἐκεῖ, τόν Μάιο τοῦ 1907, ἔμαθε ὅτι ὁ πρῶν ἀρχηγός τῶν τοπικῶν κομιτατζήδων, ὁ βοεβόδας Ζλατάν, ζητεῖ νά τόν συναντήσει. Παρά τίς ἐπιφυλάξεις τῶν Ναουσαίων φίλων του ὁ Ἄγρας ἀποφάσισε νά ἐπιδιώξει αὐτή τήν συνάντηση μέ τήν ἐλπίδα νά ἐντάξει τόν Ζλατάν στίς δυνάμεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί νά τόν ἀποσπάσει ἀπό τήν βουλγαρική προπαγάνδα. Ἄλλωστε τό ἴδιο εἶχε ἐπιτύχει πρό ὀλίγων ἐτῶν ὁ Μητροπολίτης Καστορίας Γερμανός Καραβαγγέλης μέ τόν πρῶν βουλγαρίζοντα Καπετάν Κώπτα, ὁ ὁποῖος θυσιάσθηκε τελικά γιά τήν Ἑλληνική Ἰδέα. Δέν ὑπάρχουν ἀποδείξεις γιά τόν ἰσχυρισμό ὅτι ὁ Ἄγρας ἤθελε νά συμμαχήσει μέ τόν Ζλατάν γιά νά στραφοῦν ἐναντίον τῶν Τούρκων. Εἶναι λάθος νά ἀποδίδονται στόν ἥρωα προθέσεις πού δέν εἶχε. Ὁ ἐκπεφρασμένος στόχος του ἦταν νά φέρει τόν Ζλατάν στήν Ἀθήνα, γνωρίζοντας ὅτι πολλοί ἐντόπιοι Μακεδόνες εἶχαν ἀποστατήσει ἀπό τό Πατριαρχεῖο καί ἀπό τόν Ἑλληνισμό, λόγω τῆς βουλγαρικής προπαγάνδας.

Ἔτσι, λοιπόν, πήρε μαζί του μερικούς συντρόφους καί πῆγε στήν μοιραία συνάντηση. Ὁ Ζλατάν καί ὁ αἰφνιδίως ἐφανισθείς κομιτατζής Κασάππσε ἀφησαν τούς ὑπόλοιπους καί συνέλαβαν τόν Ἄγρα καί τόν σλαβόφωνο-δίγλωσσο Ἑλληνα Ἀντώνη Μίγγα, ἔγγαμο ράφτη ἀπό τή Νάουσα. Ἐπί ἡμέρες τούς περιέφεραν δεμένους στά χωριά, τούς διαπόμπευαν καί τούς βασάνιζαν. Τελικά τούς θανάτωσαν δι' ἀπαγχονισμοῦ στίς 7 Ἰουνίου 1907. Ὁ Ζλατάν πρόδωσε τήν ἐμπι-

στοσύνη πού τοῦ ἔδειξε ὁ Ἄγρας. Τά δύο ἑλληνόπουλα ἄφησαν τήν πνοή τους ἐκεῖ ἐπάνω στήν καρδιά, στήν φιλόξενη καί ἱστορική γῆ τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ἄγρας ὡς ἐθελοντής πού ἦλθε ἀπό τήν ἐλεύθερη Ἑλλάδα γιά νά μεταδώσει τήν στρατιωτική ἐμπειρία του. Ὁ Μίγγας ὡς ἐντόπιος πού ἀγωνίσθηκε γιά τήν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας, ἔστω κι ἂν διάφορες ἱστορικές περιπέτειες τόν εἶχαν ἀναγκάσει νά χρησιμοποιεῖ ἕνα ἑλληνοσλαβικό γλωσσικό ἰδίωμα.

Κάθε χρόνο στίς 7 Ἰουνίου ἄς γονατίσουμε καί ἐμεῖς νοερά μπροστά στήν καρδιά πού κράτησε τά ἄνυχα σώματα τῶν δύο ἡρώων. Ἄς δώσουμε στά παιδιά μας νά ξαναδιαβάσουν τό βιβλίο «Τά μυστικά τοῦ Βάλτου». Ἄς τούς μιλήσουμε γιά τήν Ἱστορία μας, ἡ ὁποία σήμερα διαστρεβλώνεται καί ἀφελληνίζεται. Ἄς βοηθήσουμε τή νέα γενιά νά καταλάβει γιατί ἀρνούμαστε νά παραχωρήσουμε στά Σκόπια τό ὄνομα τῆς Μακεδονίας.

Καί ἄς προσευχηθοῦμε στόν Ἅγιο Δημήτριο νά φυλάττει πάντοτε τή Βόρειο Ἑλλάδα ἀπό κάθε ἐπιβουλή.

Ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί θέλουμε νά ζοῦμε εἰρηνικά μέ ὄλους τούς γείτονες καί μέ ὄλους τούς λαούς τῆς Ὑφηλίου. Θέλουμε νά ἀξιοποιήσουμε τήν κληρονομιά τῶν Θεσσαλονικέων Ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου, πού μᾶς συνδέει μέ τούς Ὁρθοδόξους τῶν Βαλκανίων καί τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Αὐτό, ὅμως, δέν σημαίνει ὅτι θά λησμονήσουμε τούς ἥρωες καί τούς Ἐθνομάρτυρες. Δέν θά δεχθοῦμε νά σβήσουμε ὀλόκληρα κεφάλαια τῆς Ἱστορίας μας γιά νά ὑπηρετηθοῦν πρόσκαιρες σκοπιμότητες. Ὁ Καπετάν Ἄγρας τῶν παιδικῶν μας χρόνων ἄς μᾶς καθοδηγεῖ καί τώρα πού μεγαλώσαμε. Στήν ἐποχή τῆς πνευματικῆς καί οικονομικῆς πτωχεύσεως τέτοιες ἀγνές μορφές μᾶς θυμίζουν τό χρέος μας πρὸς τήν Πατρίδα.

ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ Ἰουνίου 2016

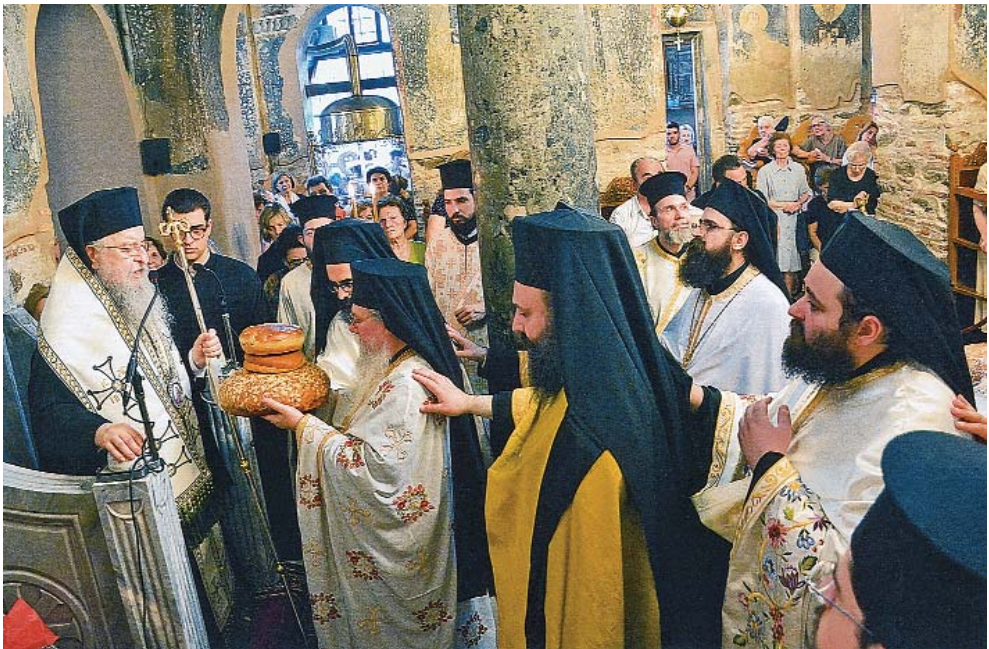
*Έργον τοῦ γνωστοῦ μεγάλου ζωγράφου Εὐθυμίου Βαρλάμη
στὴν μεγάλη ἐκθέση τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης - Συμβολή Ἱ.Μ.Θ.*

*Στὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ἁπ. Παύλου, τό ζεῦγος Εὐ. Βαρλάμη,
ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, ἡ Ὑφυπουργός Μακεδονίας - Θράκης
κ. Μ. Κόλια - Τσαρουχᾶ καί οἱ Σεβ. Ἀρχιερεῖς Βεροίας Παντελεήμων,
Θεουπόλεως Παντελεήμων, Ἱερισσοῦ Θεόκλητος
καί Ἀμορίου Νικηφόρος καί πλῆθος ἐνδιαφερομένων.*

Στιγμιότυπο του Έσπερινού διά τήν μνήμην και έορτήν του άγιου Άποστόλου Παύλου στον έορτάζοντα ιερό Ναό, όπου και ή ίδρυση της Έκκλησίας της Θεσσαλονίκης.

Η άρτοκλασία κατά τον Έσπερινό της έορτής των άγιων 12 Άποστόλων στον έορτάζοντα ομώνυμο ιερό Βυζαντινό Ναό Θεσσαλονίκης.